

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalárska práca

Eli Cohen: mýtus a realita

Alžbeta Ivančíková

Plzeň 2021

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra blízkovýchodných štúdií

Študijní program Medzinárodné teritoriálne štúdia

Študijní obor Blízkovýchodné štúdia

Bakalárska práca

Eli Cohen: mýtus a realita

Alžbeta Ivančíková

Vedúci práce:

Mgr. Zbyněk Tarant, Ph.D.

Katedra blízkovýchodných štúdií

Fakulta filozofická Západočeskej univerzity v Plzni

Plzeň 2021

Čestné prehlásenie

Prehlasujem, že som bakalársku prácu vypracovala samostatne s využitím získaných teoretických poznatkov a s použitím uvedenej literatúry.

Plzeň, apríl 2021

.....
Ivančíková Alžbeta

OBSAH

1	ÚVOD	6
2	ZÁKLADNÁ DEFINÍCIA POJMU MÝTUS, JEHO VYMEDZENIE A FUNKCIE	8
3	ŽIVOT PRED DAMASKOM.....	10
4	MÝTUS č.1: Stretnutie s Amínom al-Háfizom v Argentíne	14
	4.1. Amín al-Háfiz	14
	4.2. Cesta do Buenos Aires	14
	4.3. Nadviazanie kontaktov.....	15
	4.4. Rozhovor s al-Háfizom.....	16
5	MÝTUS č.2: Lov nemeckých zločincov ako hlavná činnosť v Sýrii	17
	5.1. Cesta do Damasku	17
	5.2. Prvé kroky v Damasku	18
	5.3. Primárna úloha v Sýrii.....	19
6	MÝTUS č.3: Prienik do najvyšších kruhov spoločnosti	23
	6.1. Vplyvné kruhy	23
7	MÝTUS č.4: Námetník ministra obrany	26
8	MÝTUS č.5: Úplné odhalenie plánu odklonu vody	27
	8.1. Stretnutie s Mohammedom bin Ládinom	27
	8.2. Johnstonov plán.....	28
	8.3. Protest Ligy arabských štátov	28

8.4. Lokalizácia sýrskych cieľov	30
9 MÝTUS č.6: Výhra v Šesťdňovej vojne vďaka Eli Cohenovi.....	31
10 MÝTUS č.7: Eukalypty ako majáky pre Izraelskú armádu	34
11 UDALOSTI JEHO ODHALENIA	36
11.1. Maurice Cohen.....	36
11.2. Odhalenie	37
11.3. Veľké zatýkanie v Damasku.....	41
11.4. Posledná snaha o záchranu	43
11.5. Poprava	44
11.6. MOSSAD x AMAN	45
12 VYŠETROVANIE	46
13 NÁSLEDKY, DOHRA, SVETOVÉ MIENENIE.....	47
14 ZÁVER	49
15 ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	51
15.1. Bibliografia	51
15.2. Internetové zdroje	53
16 RESUMÉ	58
17 PRÍLOHY.....	59

1 ÚVOD

Osobnosť Eli Cohen sa mnohokrát popisuje ako izraelský James Bond. Práve vďaka jeho inteligencii, jazykovým schopnostiam, zdržanlivosti v mysli a iným špeciálnym atribútom mu bolo umožnené infiltrovať do najvyšších kruhov sýrskej vlády v druhej polovici dvadsiateho storočia.

Eli Cohen alias Kámil Amín Thábit, ktorý sa preslávil ako emigrant z Argentíny, a ktorému sa zakrátko podarilo naviazať množstvo priateľov z nastávajúcej vládnucej frakcie, bol nadpriemerne produktívnym špiónom, ktorý dokázal poslielať ustavičný tok informácii do Izraela. Vďaka jeho úspešnému preniknutiu medzi významnými osobnosťami v kruhoch sýrskej vlády sa stal jeho život fascinujúcim príbehom zo špionáže, ktorý inšpiroval mnoho autorov a filmových tvorcov na zaznamenanie jeho života. Naproti tomu archívy ohľadom jeho prípadu zatiaľ neboli nikdy prístupné pre verejnosť, a ako výsledok sa postupom času vytvorilo mnoho mýtov prevyšujúcich jeho dosiahnutých zásluh. Nezriedka končiacich odkazom, že to bol práve Eli Cohen, vďaka ktorému Izrael vyhral v Šesťdňovej vojne na Golanských výšinách.

Bakalárska práca je rozdelená do niekoľkých častí. Prvá kapitola začína opisom slovného pojmu *mýtus* s jeho kratšou históriou, funkciou a použitím v modernej dobe. V druhej kapitole prenikáme do opisu života Eliho Cohena, primárne v čase jeho života v Egypte a jeho následnej emigrácii do Izraela. Táto kapitola taktiež vykresľuje jeho prvé kroky v izraelskej rozviedke, ktoré viedli do operácie s krycím označením ako „*Susannah*“, ktorá skončila fiaskom a dodnes sa označuje ako Lavonova aféra. Nasledujúce kapitoly sa zaoberajú jednotlivými mýtmi, ktoré sa začali vyskytovať v bibliografii, a taktiež aj v internetových zdrojoch. V poslednej kapitole sa venujem bližšie aktuálnemu daniu a problematike prevozu jeho ostatkov späť do Izraela. Pre lepšie pochopenie udalostí

a kvôli snahe sa maximálne priblížiť reálnym udalostiam jeho života v Sýrii, uvádzam na konci bakalárskej práce niekoľko príloh.

V práci sa nachádza mnoho cudzojazyčným mien, prevažne z arabského jazyka. Pre ľahšie porozumenie tieto cudzie mená prepisujem podľa pravidiel slovenského pravopisu. Cudzíe slová a termíny, ktoré nie sú bežne používané v slovenskom jazyku rozlišujem pomocou kurzívy. Pre prepis hebrejských mien a názvov vychádzam z pravidiel, ktoré sú uvedené v knihe *Judaismus od A do Z* od autorov Gavriel Sivan a Jaakov Newman.¹

Pri spracovaní tejto práce využívam väčšie spektrum použitých prameňov. Primárne je to bibliografia a internetové zdroje, ale pre lepšiu komparáciu reality od mýtov využívam i niekoľko iných druhov prameňov ako je video, film, seriál a rozhovor.

Hlavným dôvodom výberu tejto témy bolo množstvo dezinformácií, nachádzajúcich sa v mnohých prameňoch. Taktiež v slovenskom jazyku neexistuje doposiaľ ani jedna kniha zaoberajúca sa prípadom tohto špióna.

Mojim cieľom v bakalárskej práci je vysvetlenie mnohých mýtov, ktoré sa behom rokov na osobu Eliho Cohena vytvorili a s čo najväčším úsilím ich kriticky vyvrátiť a vysvetliť pravé okolnosti každého jedného mýtu.

¹ SIVAN, G.; NEWMAN, J.: *Judaismus od A do Z*, s. 9 – 11.

2 ZÁKLADNÁ DEFINÍCIA POJMU MÝTUS, JEHO VYMEDZENIE A FUNKCIE

V modernej dobe je pojem *mýtus* akýmsi fenoménom, pretože ho vieme popísať z rôznych hľadísk. Práve šírka tohto pojmu sťažuje vytvorenie jasnej a jednoduchej definície, ktorá by spojila množstvo pohľadov a prístupov, ktorý každý zohľadňuje inú formu a význam mýtu.

Slovné označenie mýtus sa po prvýkrát objavuje v textoch antickej gréčtiny v kontexte „neobyčajného rozprávania“, ktoré môže obsahovať hlbšiu myšlienku, ale nikdy nemôže byť toto rozprávanie kompletne pravdivé.² Prvotne termín mýtus vyjadroval a potvrdzoval náboženské hodnoty a normy spoločnosti, poskytoval vzory správania, ktoré sa mali napodobňovať a svedčil o účinnosti rituálu s jeho praktickými cieľmi.³

V súčasnej dobe je pojem mýtus niekoľkonásobne reinterpretovaný a pri bežnej komunikácii, ktorá je silno podporovaná masmédiami, sa tento pojem začal používať na označenie fikcie, nepravdy a skresleného príbehu. Zároveň termín mýtus sa už neuplatňuje iba v prostredí náboženskej tematiky. Použitie tohto pojmu sa začalo využívať mimo iné aj na označenie nenáboženských, politických a ekonomických myšlienok v súčasnosti. Práve mýty využívané v politike slúžia k potvrdeniu legitimacy a posilneniu autority daného štátu. Ako príklad vieme uviesť Švajčiarsko a jeho národný mýt založený na multietnickom občianstve. Výsledkom tohto stavu je, že sú zdôraznené mýty o existencii kolektívu v rámci etnickej skupiny a je stanovená tvrdšia hranica proti cudzincom. Takýto mýtus na kolektívnej úrovni vieme použiť na upevnenie skupiny a ak sa tento proces prijatý spoločnosťou, je veľmi obťažné ho vyvrátiť.⁴

² REZEK, P.: *Mýtus epos a logos*, s. 12.

³ DUNDES, A.: *Sacred Narrative: Readings in the Theory of Myth*, s. 49.

⁴ HOSKING, G. A.; SCHÖPFLIN, G.: *Myths and Nationhood*, s. 24.

Typický jav skoro každého novodobého mýtu je ten, že na jeho vzniku sa zvyčajne nepodieľal iba jeden autor ale je to výsledok kolektívneho diela množstva ľudí, ktorí sa nemusia poznať, a ktorí ani nemusia jestvovať v rovnakom období.

Všetky tieto zmienené veci sa objavujú aj v práci Elijahu ben Šaula Cohena, ktorá sa v histórii špionáže hodnotí nezriedka veľmi vysoko. Ako výsledok vieme uviesť množstvo mýtov, ktoré sa plynutím doby od jeho odhalenia začali zhromažďovať, a ktoré dnes je náročné rozoznať od pravej reality.

3 ŽIVOT PRED DAMASKOM

Muž, ktorý sa neskôr ukrýval pod prezývkou „Menaše“ sa narodil 16. decembra 1924 v egyptskej Alexandrii ako Elijahu ben Šaul Cohen, syn Sofie a Šaula Cohenových. Jeho rodina sa identifikovala k ortodoxnému prúdu Judaizmu, pôvodne pochádzajúc zo sýrskeho Aleppa.⁵

Od svojich ranných čias bol výnimočným študentom. V ranom veku dokázal komunikovať arabsky, francúzsky a hebrejsky. V škole sa vďaka jeho vynikajúcej pamäti začal prikláňať ku vedám, ako je matematika a fyzika, a za týmto účelom úspešne zložil prijímacie skúšky na univerzitu Fárúk⁶ v Alexandrii.⁷ Študoval tiež na francúzskej škole v obore účtovníctva. V mladosti bol členom mládežníckeho hnutia Maccabi a v dospelosti sa pripojil k sionistickému hnutiu Bnei Brit.⁸

Počas pribúdajúcich rokov si začal viac uvedomovať svoje sionistické vedomie a bol naplnený pýchou boja o židovskú vlasť. Keď v roku 1944 dvaja mladí príslušníci radikálnej skupiny Lechi zavraždili v Káhire Lorda Moyna v snahe upriamiť pozornosť na obmedzenia židovského prisťahovalectva do Palestíny Veľkou Britániou, Cohen otvorene priznal ich obdiv a odhodlanie odmietnuť priznať svojich spolupáchateľov.⁹ Na základe zapojenia Eli Cohena do mnohých udalostí sionistickej veci, sa egyptské úrady rozhodli ukončiť jeho štúdium na univerzite Fárúk.¹⁰ V tom čase spravodajský systém IDF prevádzkoval tajné frakcie v Egypte. Kvôli Cohenovmu priateľstvu s mnohými aktivistami bol vypočúvaný egyptskou políciou ale pre nedostatok dôkazov proti nemu

⁵ GORDON, T.: *Gideon's spies : the secret history of the Mossad*. s. 59.

⁶ Dodnes existujúca pod názvom *Džámia al-Iskandaríja*.

⁷ BLUMBERG, S. A.; OWENS, G: *The survival factor : Israeli intelligence from World War I to the present*, s. 208.

⁸ Elijahu Cohen: *Sipur chajav. Jizkor*.

⁹ BLUMBERG, S. A.; OWENS, G: *The survival factor : Israeli intelligence from World War I to the present*, s. 208.

¹⁰ Tamtiež, s. 208.

bol prepustený na slobodu. Avšak jeho meno a fotografia boli pridané do zoznamu podozrivých.¹¹

V roku 1953 sa Eli Cohen okrajovo zapojil do operácie s krycím menom „*Susannah*“ ,kde izraelskí agenti rozložili bomby v rôznych amerických a britských budovách v Egypte a zanechali po sebe dôkazy, ktoré by pri vyšetrovaní egyptskou vládou nasvedčovali, že priestupok spáchali Arabi. Ich predpoklad bol, že by tento čin upriamil Ameriku a Veľkú Britániu si uvedomiť nebezpečenstvo, ktoré predstavuje Gamál Abdel Násir a jeho vzrastajúca moc.¹² Jedného z bombardérov však egyptské úrady odhalili a celá akcia skončila ako obrovské fiasko. Po dlhom popieraní tento škandál zvrhol vtedajšieho izraelského ministra obrany Pinchasa Lavona, po ktorom sa táto udalosť dodnes označuje.¹³ Eli Cohen bol znovu vypočúvaný ale po tom, ako Egyptania nedokázali dokázať jeho prepojenie medzi účastníkmi ho prepustili bez následkov.

V roku 1957 emigroval ako posledný člen rodiny do Izraela, kde sa usadil v meste Bat Yam, ako mnoho ďalších členov židovskej komunity z Alexandrie. Ihneď po jeho emigrácii sa prihlásil ako kandidát na prácu pre izraelskú rozvedku. Jeho psychologické testovane však prinieslo zmiešané výsledky. Bol považovaný za mimoriadne inteligentnú osobu ale zároveň v ňom videli nebezpečnú „prehnanú sebedomosť“ a predpokladali, že Eli Cohen by pri vykonávaní svojej práce zbytočne riskoval.¹⁴

Medzitým sa zoznámil a v roku 1958 oženil s Nadjou, emigrantkou pôvodom z Iraku, s ktorou mal neskôr tri deti. Jeho prvé zamestnanie spo jeho emigrácii bolo v jednej zo spravodajských jednotiek IDF, kde pracoval ako prekladateľ materiálov do hebrejčiny.¹⁵ Na tomto mieste ale dlho

¹¹ Elijahu Cohen: *Sipur chajav. Jizkor*.

¹² BRADLEY, M.: *The secret service handbook*, s. 90.

¹³ BRADLEY, M.: *The secret service handbook*, s. 90.

¹⁴ SILVA, D.: *GABRIEL ALLON Novels 1-4*, nestránkované.

¹⁵ Elijahu Cohen: *Sipur chajav. Jizkor*.

nevydržal z dôvodu, že v tom čase nebol dostatočne dobrý v hovorovej hebrejčine. Za pár týždňov dostal miesto v obchodnej sieti ha-Mašbir, kde pracoval ako účtovník.¹⁶

Jeho dávnejšie zaslané spisy boli nezaujímavé až do roku 1960, kedy nebezpečne rýchlo vzrástlo napätie na hraniciach so Sýriou. Izraelská rozviedka začala zúfalo pátrať po osobe, ktorá by bola vhodným kandidátom pre špionáž priamo vnútri Sýrie. Po unavujúcom a nepretržitom hľadaní sa pátranie rozšírilo na osoby, ktoré boli prvotne odmietnuté a dávnejšie zaslaný Cohenov dopis im prišiel ako ideálne riešenie.¹⁷

V naviazanosti na toto rozhodnutie, bol Eli Cohen oslovený zástupcom AMANu, avšak ich pokusom presvedčiť ho, sa vytrvalo bránil, keďže po svadbe s Nadjou o prácu v spravodajských jednotkách stratil svoj predošlý záujem.¹⁸ Zlom nastal až keď zhodou okolností, v rovnakom čase obdržal vo vtedajšej práci mesačnú výpoveď. Táto náhla strata zamestnania, tak skoro po tom, ako prvý krát odmietol túto funkciu sa ukázala ako čisto náhodná.¹⁹ Podobná taktika síce bola používaná v čase, keď žiadaná osoba sa zdala ako ideálny kandidát, a iné náborové opatrenia pre získanie danej osoby zlyhali. Taktiež Mossad poprel, že by zapríčinil jeho výpoveď, odkazujúc na fakt, že v rovnakom čase bolo prepustených mnoho nedávno prijatých zamestnancov v ha-Mašbir.²⁰

Eli Cohen bol v roku 1960 povolaný do spravodajskej jednotky 188, po tom ako prešiel testami, ktoré zahŕňali primárne fyzickú a psychicko-mentálnu vhodnosť. Začal náročný osem mesačný tréning, kde získal vedomosti v každej oblasti špionáže: tajnej komunikácii, ktorá sa skladala z šifrovania a dešifrovania Morseovej abecedy, schopnosti maskovania

¹⁶ BOROVIČKA, V.P.: *Vyzvėdači z Tel Avivu*, s. 104.

¹⁷ SILVA, D.: *GABRIEL ALLON Novels 1-4*, nestránkované.

¹⁸ RICHELSON, J.: *A century of spies: intelligence in the twentieth century*, s. 282.

¹⁹ ALDOUBY, Z.: *The shattered silence; the Eli Cohen affair*, s. 101.

²⁰ Tamtiež, s. 101.

vybavenia, zbraní, dokumentov, teórii krytia, plánovaní operácii a hodnotení situácie a v neposlednom rade teórii o bezpečnom správaní.²¹

Počas celého tréningu Cohen vynikal svojou presnosťou a rýchlim učením, avšak to ešte nebolo dost' na to, aby bol oficiálne pripravený na svoju úlohu. Eli Cohen, aj keď mal obrovskú výhodu v tom, že mal predkov zo Sýrie a sýrsky dialekt arabčiny mu nebol cudzí, sa musel dôsledne naučiť „stratiť“ svoju židovskú identitu a egyptské pozadie jeho života. Keď sa chcel infiltrovať do Sýrie, musel sa stať právoplatným sýrskym občanom. Sýria, na rozdiel napríklad od Egypta, bola krajinou veľmi podozrievavou na nesýrskych občanov.²²

Na konci roku 1960 sa zdal byť Eli Cohen pripravený na svoju novú identitu, ktorú mu jeho riadiaci orgán vypracoval, aby čo najviac zodpovedala jeho vlastnému pôvodu. Jeho nové meno bolo Kámil Amín Thábit, ktorý sa narodil v Bejrúte v roku 1933 rodičom pôvodom zo Sýrie. Jeho rodina ihneď po jeho narodení emigrovala do Alexandrie, a následne, kvôli lepším pracovným podmienkam odišli v roku 1947 do Buenos Aires, hlavného mesta Argentíny. Tam zdedil obchod s dovozom a vývozom, ktorý začal profitovať a z Kámil Amín Thábita sa stal občan patriaci do elitnej vrstvy obyvateľstva.²³ Príbeh nevzbudzoval žiadnu pozornosť, pretože rovnaký životopis by sedel do množstva iných rodín, ktoré emigrovali z arabských krajín do Argentíny.

Navzdory tomu, že v Sýrii nemal ľahké podmienky si viedol nadpriemerne. V spravodajskej reči by sa dal Eli Cohen označiť za nelegálneho, to znamená, že nemal žiadny ochranný status, ako napríklad diplomat. Ako nelegálny sa pomocou fiktívnej identity infiltroval do cudzej krajiny, kde čakal na ďalšie rozkazy zo svojho velenia.²⁴

²¹ ha-slichut šel Eli Cohen. *Elicohen-museum*.

²² STEVEN, S.: *The spy masters of Israel*, s. 202.

²³ Tamtiež, s. 202.

²⁴ PESNOT, P.: *Great Spies of the 20th Century*, nestránkované.

4 MÝTUS č.1: Stretnutie s Amínom al-Háfizom v Argentíne

4.1. Amín al-Háfiz

Amín al-Háfiz sa narodil v severosýrskom meste Aleppo ako syn policajta. Absolvoval sýrsku vojenskú akadémiu v roku 1946, v čase keď francúzske jednotky opustili jeho krajinu. Po prvej arabsko–izraelskej vojne v roku 1948 mal tendencie kloniť sa smerom k sekulárnej panarabistickej strane Baas, ktorej napokon v rokoch 1963 – 66 vládol železnou päsťou.²⁵ Jeho vládnuce obdobie sa vyznačovalo rozsiahlymi socialistickými opatreniami, kedy dochádzalo ku znárodňovaniu škôl, bánk a ku konfiškácii pôdy. Po nesmiernej bitke na príkaz Saláha Džadida, ktorá predchádzala štátnemu prevratu, a kde boli ťažko zranené taktiež dve z jeho detí, bol Amín al-Háfiz zatknutý a uväznení v damaskom väznení al-Mazza. Po porážke v Šesťdňovej vojne v roku 1967 bol oslobodený a unikol do Iraku, kde vstúpil do tamojšieho krídla strany Baas. Po invázii USA na Saddáma Husajna v roku 2003 mu bol umožnený návrat do Sýrie. Tam, 17. decembra 2009 zomrel vo veku 88 rokov.²⁶

4.2. Cesta do Buenos Aires

Eli Cohen, cestujúci prvýkrát v živote ako Kámil Amín Thábit, na začiatku roku 1961 v Zürichu nastúpil na let do Santiaga de Chile, ktoré malo tranzitnú zastávku v Buenos Aires. Tento krok bol nutný, pretože umožňoval nelegálny vstup do Argentíny. Ako tranzitný cestujúci sa od neho nevyžadovalo zaregistrovanie na tamojšej polícii. Taktiež Argentínčania neočakávali, že niekto z cestujúcich opustí svoj lístok a prejde cez colné hranice.²⁷ Bol to výhodný krok z viacerých dôvodov. V politicky nestabilnom období po únose Adolfa Eichmanna nebola

²⁵ JOFFE, L.: Amin al-Hafez obituary. *Theguardian*.

²⁶ President Amin al-Hafez, in military uniform, in 1964. *Syrianhistory*.

²⁷ KATZ, S. M.: *Soldier Spies: Israeli Military Intelligence*, s. 165.

Argentína pre izraelských špiónov pohostinným miestom a práve týmto postupom na seba nenechal zbytočne upozorniť.

4.3. Nadviazanie kontaktov

Kľúčovým faktorom pre úspech celej misie bolo nadviazanie latinskoamerických spojení primárne v okruhu sýrskej komunity, ktoré by mu dali dôveryhodnosť, ktorú bude ďalej potrebovať pri svojej ceste do Damasku. Eli Cohen sa nachádzal v Argentíne od februára do konca augusta v roku 1961.²⁸ Darilo sa mu tam lepšie, ako si ktokoľvek dokázal predstaviť pri vytváraní jeho špionážnej identity. Existuje viacero knižných zdrojov, kde sa uvádza s kým presne sa Cohen v Buenos Aires stretával a udržiaval vzťahy. Podľa Ban Hanana, medzi prvými bol Abdul Latif al-Hašan, redaktor novín *Arab World*. V rozhovoroch s ním Kámil Amín Thábit ukazoval jeho presvedčivé nacionalistické cítenie, pomocou ktorého sa mu podarilo preniknúť do kruhov sýrskej komunity v Argentíne. A podľa tohto zdroja to bol práve Hašan, kto zoznámil Thábita s generálom Amínom al-Háfizom.²⁹ Ďalší knižný zdroj uvádza, že priateľstvo s Hašanom mu prinieslo množstvo výhod. Prostredníctvom neho sa stretol s novým sýrskym atašé v Argentíne, dôstojníkom Amínom al-Háfizom.³⁰ Údajne pred tým, ako bol generál poslaný do Káhiry, Thábit často navštevoval al-Háfiza v jeho kancelárii v štvrti *Avenida Viamonte*, kde ich priateľstvo malo naberať na sile.³¹ Existuje veľké množstvo článkov, ktoré popisujú ich stretnutie. Niekde je to práve al-Háfiz, ktorý dal Eli Cohenovi odporúčací papier umožňujúci jeho neskorší vstup do Sýrie.³²

²⁸ Al-Jazeera English: Eli Cohen: Mossad Agent 88. *Youtube*.

²⁹ BEN-HANAN, Eli: *Our Man in Damascus*, s. 44.

³⁰ KATZ, S. M.: *Soldier spies : Israeli military intelligence*, s. 166.

³¹ ALDOUBY, Z.: *The shattered silence; the Eli Cohen affair*, s. 127.

³² Eli Cohen, Israely Spy, the Man in Damascus. *Strangemilitarystories*.

4.4. Rozhovor s al-Háfizom

Mnoho vecí skutočne naznačuje, že sa Amín al-Háfiz stretol a nadviazal priateľstvo s Eli Cohenom, keď pôsobil ako vojenský atašé v Argentíne. Amín bol jedným z tých, kto odsúhlasili zjednotenie Sýrie s Egyptom a vytvorenie federatívneho štátu s názvom Spojená arabská republika (SAR).³³ Keď sa po 3 rokoch začala uskutočňovať separácia, Amín al-Háfiz bol výrazne proti tomuto kroku. V Sýrii ho ale nemohli prepustiť, pretože bol vysoko postaveným dôstojníkom a bol nútený dňa 31. decembra 1961 opustiť Sýriu a odísť do exilu do Argentíny. Amín bol až neskôr menovaný za sýrskeho atašé v Buenos Aires. Naproti tomu Eli Cohen sa zdržiaval v Argentíne od februára do konca augusta v roku 1961.

V každom prípade samotný Amín al-Háfiz počas televízneho rozhovoru v roku 2001 pre spravodajský kanál Al-Jazeera rázne poprel stretnutie s Cohenom v Argentíne. Poukázal hlavne na to, že bol v Buenos Aires primárne v roku 1962, teda v roku, kedy Eli Cohen už býval v Sýrii. Dokonca neexistuje žiadna fotka alebo dokument, ktorý by dosvedčoval vzťah medzi Cohenom a al-Háfizom mimo Sýrie. Boli to práve egyptské denníky ktoré propagovali v tom čase priateľstvo medzi nimi v rámci kampane proti Amínu al-Háfizovi na ústraní politického napätia.³⁴

³³ ČEJKA, M.: *Izrael a Palestína*, s. 101.

³⁴ Al-Jazeera English: Eli Cohen: Mossad Agent 88. *Youtube*.

5 MÝTUS č.2: Lov nemeckých zločincov ako hlavná činnosť v Sýrii

5.1. Cesta do Damasku

Po viac ako pol roku mu bol umožnený návrat do Izraela, kde sa po dlhom odlúčení mohol stretnúť opäť so svojou rodinou. Napriek tomu svoje dni často strávil v kancelárii AMANu v Tel Avive zdokonaľovaním svojho príbehu. Tu bol taktiež informovaný ohľadom aktuálneho politického diania v Damasku, zároveň obdržal posledné údaje a spravodajské informácie.³⁵

Cohenove kroky viedli z Izraela opäť do Zürichu, a odtiaľ pokračoval do talianskeho prístavného mesta Janov. Tam stretol významného sýrskeho obchodníka Madžeda Sheika al-Arda, ktorý tajne pracoval pre NATO a CIA. Kontaktné osoby pracujúce pre Izraelskú spravodajskú službu v Taliansku sa spojili s Sheik al-Ardom a pod klamstvom, že Eli Cohen je tiež agentom NATO ho požiadali o pomoc pri prechode z Libanonu do Sýrie.³⁶ Zároveň novokúpené auto značky Opel zaregistrovali na Madžedove meno, do ktorého si Kámil Amín Thábit uložil veci na prepašovanie do Damasku. Na konci prvého januárového týždňa roku 1962 Madžed Sheik al-Ard spolu s Cohenom pricestovali loďou *Astoria* do Bejrútu. Pomocou Madžedových kontaktov, ktorí pracovali v bezpečnostných zložkách na sýrsko – libanonskej hranici sa im podarilo prejsť cez hranice bez najmenšieho problému. Abu Chaldún, jeden z vojakov na hranici a zároveň blízky priateľ Madžeda Sheika al-Arda, nevedel kto konkrétne sa nachádzal spolu s ním v aute.³⁷

³⁵ KATZ, S. M.: *Soldier spies : Israeli military intelligence*, s. 166.

³⁶ Al-Jazeera English: Eli Cohen: Mossad Agent 88. *Youtube*.

³⁷ Tamtiež.

5.2. Prvé kroky v Damasku

V Damasku zúžil hľadanie bytu na štvrť *Abu Rummane*. Jednalo sa prevažne o rezidenčnú štvrť plnú kancelárii veľvyslancov a bytov generálnych konzulátov. Medzi mnohými bol z tejto štvrťi ideálny výhľad na Veliteľstvo sýrskej armády. Jeho nájomníkovi oznámil, že sa rozhodol trvalo presťahovať do Damasku a hľadá dostatočne veľký apartmán, ktorý by slúžil zároveň ako kancelária pre jeho spoločnosť na dovoz a vývoz rôznych výrobkov do Európy.³⁸

Predpoklad, že správy o bohatom obchodníkovi, ktorý si prenajal apartmán v lukratívnej štvrťi sa dostanú rýchlo medzi verejnosť sa naplnil pomerne skoro. Eli Cohen začal organizovať večierky v jeho apartmáne plné ľudí s dlhou radou známych, ktorí mu nevedomky slúžili ako spravodajské zdroje.³⁹ Mnoho z týchto ľudí malo hodnotné verejné, ekonomické, sociálne, vojenské a iné vysoké postavenie v sýrskej spoločnosti.⁴⁰ Nezriedka sa dali na týchto večierkoch zachytiť informácie o náladách medzi osobami z riadiaceho aparátu.

Hlavnou starosťou vedenia v Sýrii bola možná kontrarevolúcia zo strany Egypta po rozpade SAR, ktorá sa udiala len pár mesiacov pred Kámil Amín Thábitovým príchodom do Damasku. Možnej špionáže nekládli veľký dôraz. Ľudia podobný Eli Cohenovi neboli považovaný za hrozbu, pretože to bol typ ľudí patriacich medzi najžiadanejších z frakcie. Potrebovali ľudí, ktorý boli zapálenými vlastencami a zároveň majúcich dobré spoločenské styky v spoločnosti.⁴¹

³⁸ ALDOUBY, Z.: *The shattered silence; the Eli Cohen affair*, s. 154.

³⁹ BEN-HANAN, Eli: *Our Man in Damascus*, s.56 porovnanie KATZ, S. M.: *Soldier spies : Israeli military intelligence*, s. 166.

⁴⁰ ha-slichut šel Eli Cohen. *Elicohen-museum*.

⁴¹ BEN-HANAN, Eli: *Our Man in Damascus*, s. 56.

5.3. Primárna úloha v Sýrii

Jeho primárna úloha bola reportovať informácie o svojom pobyte v Damasku v štyroch oblastiach: operačná činnosť, pozícia Sýrie voči Izraelu, správa o politickom stave a podrobná správa o osobnostiach, s ktorými je v kontakte.⁴² Taktiež mal podávať hlásenie o všetkých zmenách ktoré započuje, nezáležiac ako moc nedôležité by mu pripadali.⁴³ V čase, kedy Cohen pricestoval do Damasku pod svojou novou rolou Kámila Amín Thábita, prebiehal veľký nacistický lov zo strany Izraela. Jednou z dôležitých úloh Izraela v tom čase bolo vystopovanie Franza Karla Rademachra, vojnového nacistického zločinca a zároveň asistenta Adolfa Eichmanna.⁴⁴ Už hneď v tomto bode vzniká množstvo nejasných, nepresných a niekedy klamlivých informácií. Nie je výnimočné, že v knihách zoberajúcich sa akciami Mossadu a neraz, aj v knihách o osudoch nacistických zločincov sa udalosti prípadu okolo Franza Rademachra a Eliho Cohena objavujú bez akejkoľvek zmienky o ďalších zdrojoch.

Podľa prvého zdroja, dostal Eli Cohen urgentnú smernicu, podľa ktorej mal s veľkým nasadením vypátrať Franza Rademachra, ktorý sa ukrýval v Sýrii pod svojim falošným menom John Rosalie.⁴⁵ Z tejto publikácie sa ďalej dozvedáme, že to bol práve Madžed Sheik al-Ard, kto Eli Cohenovi poskytol pod zámienkou pracovnej ponuky pre svoj import–export biznis s Rosaliem, jeho presnú adresu.⁴⁶ Eli Cohen mal na vlastnú iniciatívu, bez rozkazu svojho vedenia v Tel Avive, sa spojiť s osobou vystupujúcou ako Springer, ktorej zaplatil za zneškodnenie Franza Rademachra.⁴⁷

⁴² ha-slichut šel Eli Cohen. *Elicohen-museum*.

⁴³ Al-Jazeera English: Eli Cohen: Mossad Agent 88. *Youtube*.

⁴⁴ Alois Brunner. *Jewishvirtuallibrary*.

⁴⁵ BEN-HANAN, Eli: *Our Man in Damascus*, s. 59.

⁴⁶ Tamtiež, s. 60.

⁴⁷ BEN-HANAN, Eli: *Our Man in Damascus*, s. 62.

Vo výpovedi od autora Zwy Aldouby je zrejmé, že sa Eli Cohen nielen dozvedel presnú adresu Franza Rademachra, dokonca ho v jeden deň navštívil osobne v jeho príbytku. Informácie o jeho stretnutí ihneď nasledujúci deň odvysielal do Tel Avivu. V zapätí mu bolo odpoveďou varovanie aby neohrozil hlavné poslanie svojej misie.⁴⁸ V ďalších správach, Eli Cohen mal navrhnúť aby bol Rademacher zlikvidovaný pomocou „výbušného listu“. Po kladnej odpovedi z veliteľstva v Izraeli vyrobil pomocou skvapalnenia jemného prášku a vložením malej rozbušky výbušnú obálku. Pripravená bomba nebola ale dostačujúca a Rosalie utrpel len ľahké zranenie oka, z ktorého sa bez problémov zotavil.⁴⁹

Pozoruhodný je fakt úplne rozdielných spovedí ohľadom tejto situácie. Nemecké noviny *Der Spiegel* uvádzajú, že muž nazvaný v Ben Hananovej knihe ako Springer nebol jeho nepriateľ, ktorý sa ho mal podľa všetkého zbaviť ale jeho nemecký partner.⁵⁰

Franz Rademacher bol v rokoch 1940 – 43 vedúcim sekcie *Referat D III* nemeckého ministerstva zahraničia, ktorá sa primárne zaoberala „židovskou otázkou“ a zároveň spolupracovala s Adolfom Eichmannom. Ihneď po vstupe do tejto funkcie sa snažil prekonať úlohy svojho predchodcu a žiadal „konečné riešenie židovskej otázky“. Jednou z možností, ktoré navrhol, a ktoré zároveň nemecká vláda schválila bol plán presídlenia európskych Židov na ostrov Madagaskar.⁵¹ Po vojne v neprospech Nemecka, bol tento plán definitívne zrušený a Rademacher utiekol do Sýrie. Z ďalších zistení od iných zdrojov sa s ním Eli Cohen údajne stretol a v nadväznosti na túto udalosť mu vložil do poštovej schránky listovú bombu. Po tomto neúspešnom atentáte ho Sýrska vláda

⁴⁸ ALDOUBY, Z.: *The shattered silence; the Eli Cohen affair*, s. 179.

⁴⁹ Tamtiež, s. 180.

⁵⁰ Der chef trägt niemals ein Jackett. *Der Spiegel*.

⁵¹ Shoah Resource Center: Rademacher Franz. *Yadvashem*.

v roku 1963 zatkla pre špionáž ale pre jeho zlý zdravotný stav ho prepustili a bol nútený vrátiť sa naspäť do Nemecka, kde už bol v minulosti súdený.⁵²

Izraelský novinár Samuel Segev vydal knihu o Eli Cohenovi, ktorá sa dostala prvý krát na trh v roku 1986. V nej píše: „V septembri 1966 uniesli nemeckí spravodajskí agenti Rademachera z domu v Damasku, nasadli do kufra auta s diplomatickými poznávacími značkami, rýchlo ho odviezli do Libanonu a odtiaľ ho špeciálnym lietadlom previezli do Nemecka.“⁵³

Všetky tieto zdroje sa ale zdajú byť nepochopiteľné a nelogické. Nie je ani presne jasný dôvod prečo by sa práve Nemci snažili o únos Franza Karla Rademachra. Zároveň by tento únos mal nastať rok a pol po poprave Eliho Cohena v Damasku. Článok z nemeckého týždenníka *Der Spiegel* z roku 2011 nám ale odhaľuje nové zistenia o kriminálnikovi Rademachrovi v ktorom je zistené, že už v júly 1963 bol zatknutý pre podozrenie zo špionáže Sýrskou vládou. Z tohto dokumentu sa ďalej dozvedáme, že vo väzení v Sýrii strávil prinajmenšom dva roky a z toho asi sedem mesiacov v tmavej cele.⁵⁴ V roku 1966 opustil Damask pod dohľadom nemeckých úradníkov ministerstva zahraničia. Po príchode do Norimbergu bol zatknutý a postavený pred súd.⁵⁵

Spravodajské portály, ktoré prišli s novšími zisteniami ako je napríklad *Der Spiegel* sa nezhodujú, s tým čo je napísané v knihách od Samuela Segeva a Ben Hanana. Podľa nemeckých novín bol Franz Rademacher vo väzbe už v júli 1963, minimálne na dva roka, a zároveň pol roka predtým, ako Eli Cohen mal informovať svojich nadriadených o jeho adrese, čo podľa vyššie zmienených kníh urobil deň po ich stretnutí v jeho dome 2. decembra 1964.⁵⁶

⁵² HAAS, S.: List exposed: The Nazis who got away from the Mossad. *Ynetnews*.

⁵³ SEGEV, T.: The abduction that never was. *HaAretz*.

⁵⁴ FROHN A.; WIEGREFE K.: Nazi Criminal Rademacher Spied for West Germany. *Der Spiegel*.

⁵⁵ Tamtiež.

⁵⁶ SEGEV, T.: The abduction that never was. *HaAretz*.

Ďalším príkladom je Alois Brunner, rakúsky rodák a taktiež niekdajší asistent Adolfa Eichmanna. Hral kľúčovú rolu pri realizácii „konečnej otázky“ vyhladzovania Židov a bol označovaný ako „netvor“ podieľajúci sa na deportácii viac ako 130 tisíc obyvateľov z krajín ako Rakúsko, Francúzsko, Grécko, Slovensko.⁵⁷ Nie je tajomstvom, že Brunner patril medzi ľudí, ktorých sa Mossad snažil čo najrýchlejšie popraviť za svoje činy. Novinár Ronen Bergman napísal, že listová bomba, ktorá Aloisovi Brunnerovi zničila oko, zaslala Vojenská spravodajská jednotka 188, pobočka izraelských obranných síl na základe lokalizácie, ktorú zverejnil práve Eli Cohen.⁵⁸ Naproti tomu existujú informácie, ktoré opisujú pokus o vraždu Brunnera. V nich je zrejmé, že budúci izraelský premiér Jicchak Šamir najal bývalého člena organizácie Lechi. Jeho celé meno sa často nevyskytuje ale býva zvyčajne označovaný ako „N“ a pôsobiaci primárne v Európe a v pár arabských krajinách pod svojou arabskou identitou. Práve tento človek mal identifikovať presnú polohu Brunnera a na základe týchto správ mal Mossad pripravovať svoj plán jeho zajatia.⁵⁹

Zdá sa, že nie je ani vylúčený fakt, že by sa agent z organizácie Lechi a Eli Cohen poznali a posúvali si informácie. Nemôžeme ale ani bez najmenšieho zaváhania tvrdiť, že je to práve Eli Cohen, ktorý identifikoval, popísal alebo sa zbavil nacistických kriminálnikov ukrývajúcich sa v arabských krajinách a primárne v Sýrii. Dojem je taký, že nájsť 100% pravdu ohľadom týchto prípadov je skoro nemožný, hlavne z dôvodu uzavretia archívu Mossadu, vrátane spisov o nacistických vojnových zločincoch.

⁵⁷ Nazi war criminal Alois Brunner 'died in Syria'. *BBC*.

⁵⁸ BERGMAN, R.: *Rise and Kill First: The Secret History of Israel's Targeted Assassinations*, s.88.

⁵⁹ ADERET, O.: *The Mossad's Botched Assassination Attempts on Nazi War Criminals*. *HaAretz*.

6 MÝTUS č.3: Prienik do najvyšších kruhov spoločnosti

6.1. Vplyvné kruhy

Prienik medzi osoby, ktoré mali úzke kontakty medzi vládnucimi kruhmi sýrskej politiky bola nenahraditeľnou časťou jeho vyzvedačskej práce v Damasku. Je až pozoruhodné akou rýchlosťou sa mu podarilo prísť do úzkeho kontaktu s generálmi armády. V čase zvyšujúcich sa nepokojov v regióne Blízkeho východu boli správy, ktoré Eli Cohen zhromaždil a posielal pomocou Morseovej abecedy, pokladnicou zasvätených informácií.⁶⁰

Táto skutočnosť býva zvyčajne prehnane vyzdvihovaná a prikrášľovaná. Hlavne z ľahko dostupných materiálov, sa väčšinou dozvedáme najmä informácie opisujúce jeho stretávanie sa hockedy s najvyššími funkcionármi, vďaka ktorým mohol absolvovať úplnú prehliadku armádných základní a sýrskej fortifikácie, ktoré sa nachádzali na hraniciach s Izraelom.⁶¹ Hlavným problémom týchto správ je fakt, že nikdy neposkytujú presné mená tých, ktorých označujú ako „*vplyvných generálov*“. V skutočnosti sa ale nikdy nestýkal s až tak vysoko postavenými členmi Sýrskej politiky ako sa prezentuje v mnohých . Čo sa týka špionáže, agenti v teréne by nikdy nemali dosahovať priateľstvá v takej úrovni – medzi vodcami a osobami ich blízkymi. Hrozilo by veľmi jednoducho, že by boli podrobení kontrole spravodajských agentúr hostiteľských krajín. Eli Cohen ale nikdy nemal v úmysle nadviazať priame kontakty s najvyššími vrstvami. Jeho cieľom bolo hlavne nadviazať spojenia s osobami, pomocou ktorých by mohol započúť správy, ktoré následne posielal do Tel Avivu.⁶² Cohen bol majster v nadväzovaní tohto typu kontaktov. Vedel, s kým sa spojiť, aby započul, čo chce počuť.

⁶⁰ HOCKSTADER L.: Could a Dead Israeli Spy Influence the Talks? *Washingtonpost*.

⁶¹ RAVIV, D., MELMAN. Y.: *Every spy a prince : the complete history of Israel's intelligence community*. s. 144.

⁶² All Alone Behind Enemy Lines. *Israeldefense*.

Za jedno z najlepších spojení, ktoré sa mu podarilo, sa dá označiť priateľstvo s Maazi Zaher ad-Din, sýrskym poručíkom, a zároveň synovcom vrchného sýrskeho veliteľa Abdula Karima Zaher ad-Dina. Vďaka nemu mal údajne možnosť zúčastniť sa niekoľkokrát prehliadky vojenského tábora al-Hama, ležiaceho na Golanských výšinách, z ktorého bol široký rozhľad na kibuc Tel Kacir a na Tiberiadske jazero.⁶³ Táto skutočnosť je ale možno nepresná, pretože na tieto základne nesmeli vpustiť civilistov, z dôvodu, že išlo o prísne strážené vojenské priestory.⁶⁴ Na mnohých webových stránkach vieme dohľadať fotku Eliho Cohena stojaceho s dvomi vojenskými príslušníkmi na Golanských výšinách ale tvrdenie, že absolvoval prehliadky vojenských základní, sa považuje za nepresné. Návštevy v okolí al-Hama sa zdajú byť teda nedôležité, pretože sa jednalo o turistické miesto, ale v skutočnosti tam sýrsky dôstojníci založili oficiálny dôstojnícky klub, takže keď Eli Cohen dostal pár krát pozvanie na toto zasadnutie, sediac medzi nimi mohol počúvať čo hovorili a plánovali.⁶⁵ Eli Cohen alias Kámil Amín Thábit tak nepotreboval prejsť a vstupovať na vojenskú základňu, aby oznámil čo presne sa v jej okolí nachádza. Stačilo mu byť v kontakte s ľuďmi, ktorí tam pracovali aby zistil informácie ktoré potreboval počuť.⁶⁶ Dôležitosť práve týchto správ sa niekedy udáva ako dôvod úspechu v Šesťdňovej vojne na Izraelsko-Sýrskych hraniciach. Tento hrdinský mýt, ktorý má korene priamo v Izraeli je prehnaný, pretože informácie o týchto obranách na hraniciach boli ľahko dostupné z pozemného a vzdušného prieskumu.⁶⁷

Počas jeho pobytu v Sýrii sa vytvárali mnohé legendárne správy o ľuďoch, s ktorými prišiel do kontaktu. Po priateľstve s Maazi Zaher ad-Din bol cenným zdrojom informácii pre Izrael, spojenie s pilotom MiG-17,

⁶³ BEN-HANAN, Eli: *Our Man in Damascus*, s. 69 – 70.

⁶⁴ Eli Cohen Is Arrested on Charges of Espionage. *Israeled*.

⁶⁵ All Alone Behind Enemy Lines. *Israeldefense*.

⁶⁶ Tamtiež.

⁶⁷ MORRIS, B., BLACK, I.: *Israel's secret wars : a history of Israel's intelligence services*, s. 228.

Wahídom Kutbom.⁶⁸ Jeho priateľ zo Sýrskych arabských vzdušných síl mu tiež niekoľkokrát usporiadal stretnutie na ich leteckých základniach. Cohen bol tak schopný sa dostať do blízkeho kontaktu s osobami a strojmi, ktoré Sýria primárne používala v boji proti Izraelu.⁶⁹ Údajne mal viesť rozhovory s pilotmi, kde rozoberali taktiky v prípade vojny s Izraelom. Niekoľkokrát sa nachádzal na stretnutiach, kde mohol počúvaním prijímať technické inštrukcie ohľadom strojov MiG a Suchoj.⁷⁰ Vďaka jeho fotografickej pamäti si dokázal zapamätať veľké množstvo informácií, ktoré hneď ako to bolo možné dodal svojej jednotke.⁷¹ Z nutnosti zistiť čo najviac údajov sa spoliehal taktiež na Salema Sáifa, riaditeľa zahraničného vysielania rádia Damask, ktorý prišiel za Thábitom s vidinou pomoci ohľadom propagandistického materiálu pre vysielanie. Predpokladal, že tým, že Kámil Amín Thábit sa zdržiaval dlhodobo v zahraničí, mu pomôže zistiť, čo Sýrčan v exilu potrebuje a chce počuť o svojej rodnej krajine.⁷² V jednom rozhovore pre rádio Damask v roku 1962 dostával rôzne otázky v ktorých opisoval Buenos Aires a jeho komunitu vysťahovalcov zo Sýrie. Odpovedal, že Sýria je krajšia ako si vôbec predstavoval, že bude, a odpovedal na otázky ohľadom sýrskej komunity v Buenos Aires. Počas celého rozhovoru neprezradil ani jedno konkrétne meno alebo špecifikum.⁷³ Na základe popularity Eliho Cohena, vytvorili so Salemom Sáifom program „*Emigrant's Hour*“, v ktorom prebiehali rozhovory so sýrskymi emigrantami o ich živote mimo svoju rodnú vlasť, a ktorý uvádzal práve Cohen. Izraelské spravodajské služby začali jeho program pravidelne sledovať, pretože do nich vedel vkladať skryté správy o aktuálnej situácii v Sýrii, bez vzbudenia i len najmenšieho podozrenia.⁷⁴

⁶⁸ Mystery of the Warrior 88” ... an investigative film of the island that reveals details of the arrest and execution of the most famous spies of Israel. *Eg24*.

⁶⁹ KATZ, S. M.: *Soldier spies : Israeli military intelligence*, s. 167.

⁷⁰ RICHELSON, J.: *A century of spies: intelligence in the twentieth century*, s. 283.

⁷¹ KATZ, S. M.: *Soldier spies : Israeli military intelligence*, s.167.

⁷² BEN-HANAN, Eli: *Our Man in Damascus*, s. 58.

⁷³ FENDEL, H.: Voice of Long-Hanged Spy Heard. *Israelnationalnews*.

⁷⁴ BEN-HANAN, Eli: *Our Man in Damascus*, s. 58.

7 MÝTUS č.4: Náместník ministra obrany

Vedenie v Tel Avive začalo vyžadovať postupom času väčšie množstvo komplexnejších informácií. Strana Baas začala naberať rýchlo na svojej sile a stávala sa čoraz väčšou hrozbou pre Izrael.⁷⁵ Dňa 8.marca 1963 nastal puč, kedy členovia arabskej socialistickej strany Baas zvrhli parlamentný systém. Armáda sa stávala čoraz viac dominantnou vo vláde, ktorú riadila Bass pod dohľadom vojenskej diktatúry generála Amína al-Háfiza.⁷⁶ Medzi kontroverznejšie odhady patrí otázka Cohenovho členstva v strane Baas. Vďaka nárastu popularity Kámil Amín Thábita, jeho prestížnym večierkom pre stranu Baas a obrovskému množstvu peňazí, ktoré vynakladal do upevnenia jeho pozícií v spoločnosti, mal hraničiť s postupom na predsedu vlády strany Baas. Niektoré publikácie dokonca uvádzajú, že nebol ďaleko od toho aby sa stal náместníkom ministra obrany.⁷⁷ V skutočnosti je ale dosť nepravdepodobné, že by bol vymenovaný do takejto funkcie. Cohenove pokyny v Damasku boli jasné dané. Nikdy sa nemal približovať sýrskej elite alebo vstupovať do politických strán. Pre agenta v utajení by to bolo priveľmi riskantné a za krátky čas by hrozilo jeho odhalenie.⁷⁸

Práve v tomto mýtu môžeme vidieť nezrovnalosti medzi vierohodnými a nepravdepodobnými zdrojmi. Napríklad v niekoľkých libanonských novinách bol uvedený článok, kde bol Kámil Amín Thábit považovaný po 6. kongrese za zástupcu náместníka ministra obrany. Toto tvrdenie sa objavuje v mnohých článkoch, nezriedka aj v knižnej publikácii.⁷⁹ Eli Cohen by sa po tomto povýšení dostal medzi elitu sýrskej spoločnosti. S touto predstavou je jeden hlavný problém. Tieto libanonské

⁷⁵ Tamtiež, s. 75.

⁷⁶ PERLMUTTER, A.: From Obscurity to Rule: The Syrian Army and the Ba'th Party. *The Western Political Quarterly*, vol. 22, s. 838 – 839.

⁷⁷ About Eli Cohen: Israeli spy. *Peoplepill*.

⁷⁸ Mystery of the Warrior 88" ... an investigative film of the island that reveals details of the arrest and execution of the most famous spies of Israel. *Eg24*.

⁷⁹ KATZ, S. M.: Soldier Spies: Israeli Military Intelligence, s. 169.

správy sa objavujú na jar v roku 1963 a pravá identita Kámila Amín Thabita sa neprezradila do 1965. Počas dvoch rokov Kámil Amín Thábit nezískal tento post, ani žiadny jemu podobný.⁸⁰ Zároveň neexistuje žiadny podložený a overený dôkaz, ktorý by dokazoval, že Eli Cohen sa mal stať novým námestníkom ministra obrany alebo získať inú vyššiu funkciu vo vláde.⁸¹

8 MÝTUS č.5: Úplné odhalenie plánu odklonu vody

Počas jeho pobytu v Sýrii, sa dostal do kontaktu s množstvom informácií, medzi nimi napríklad o Sýrskej kontrole nad vodami rieky Jordán. Základným tvrdením je, že práve Eli Cohen v roku 1964 odhalil plány Sýrie prerušiť dodávky pitnej vody pre Izrael a tým mu uškodiť.

8.1. Stretnutie s Mohammedom bin Ládinom

Tvrdí sa, že na oslave, ktorú usporiadal v mene víťazného prevratu strany Baas, venoval svoju pozornosť Mohammedovi bin Ládinovi, majiteľovi veľkého stavebného koncernu. Na večierku sa taktiež mali nachádzať hostia ako minister informácií, ekonomiky, generáli a plukovníci ako napríklad minister vnútra Rabah al-Tawil, Maazi Zaher ad-Din, Salim Chatoum a ďalší. Práve Mohammed bin Ládin, mal prezradiť Amín Thábitovi správy o zámere Sýrčanov odkloniť vodný zdroj rieky Jordán a tým ponechať Izrael bez významného zdroja sladkej vody. Tento zámer mal byť Cohenovi predstavený v ich dobre viere a v očakávaní jeho pomoci. Potrebovali ľudí ako on. S jeho kontaktmi a peniazmi predpokladali, že bude nápomocný pri realizácii projektu odklonu vody.⁸²

⁸⁰ BRITTON, W.: The Making of a Master spy. *The Eli Cohen files*, vol. 2, s. 19.

⁸¹ Israel recovers hanged spy Eli Cohen's watch from Syria. *BBC*.

⁸² BEN-HANAN, Eli: *Our Man in Damascus*, s. 75.

8.2. Johnstonov plán

Skutočnosť bola trocha iná. Je veľmi dôležité si uvedomiť fakt, že v plánoch odklonu vody z Jordánska nebolo nikdy nič tajné. Tieto správy boli dokonca značne publikované a bolo možné sa ich dočítať z rôznych častí sveta.

V októbri 1953 americký prezident Dwight David Eisenhower vyslal Erica Johnsona sprostredkovať ucelený plán využívania vôd rieky Jordán. Jeho rokovanie pokračovalo až do roku 1955, kedy vznikol tzv. *Johnstonov plán*. V ňom bola vyjasnená distribúcia tak, aby ani jedna zo strán nemala nad ňou fyzickú kontrolu. Tiberiadske jazero mal používať Izrael ako úložisko jordánskych vôd zatiaľ čo si Jordánske kráľovstvo malo postaviť priehradu Maqarin na skladovanie vôd z rieky Jarmúk. Plán ale nezahrňoval žiadny odkaz na vody Lítání. Za ďalšie určoval presný príjem na základe množstva vody pre každý štát.⁸³ Dohoda, ktorú síce všetky strany priali, ale neskrývala nešťastný tón arabských štátov. Medzi rokmi 1959 až 1964 Izrael odklonil vodu ako súčasť plánu svojho národného prepravcu vody. Zároveň ale nikdy nedošlo k porušeniu rozsahu množstva odčerpanej vody z Johnstonovho plánu.⁸⁴

8.3. Protest Ligy arabských štátov

Nespokojná Liga arabských štátov sa postavila voči Johnstonovmu plánu. Utvrdovali v presvedčení, že akýkoľvek plán na zlepšenie izraelskej ekonomiky znamená možnú hrozbu na okolité štáty od Izraela. Celá táto situácia vyústila na založenie dvoch konferencií, kde sa arabské vlády stretli pre navrhnutie spôsobu boja proti aktuálnej situácii.

⁸³ ROSENTHAL E.; SABEL, R.: Water and Diplomacy in the Jordan River Basin. *Israel Journal of Foreign Affairs*, s. 101 – 102.

⁸⁴ BRITTON, W.: The Making of a Master spy. *The Eli Cohen files*, vol. 2, s. 20.

Konferencia na ktorej sa stretla Liga arabských štátov a ktorá sa konala v Alexandrii, v januári 1964, vyhlásila mnoho cieľov a rozhodnutí.⁸⁵

*Ich reakcia bola alarmujúca: Vytvorenie Izraela je základnou hrozbou, ktorú arabský národ ako celok prijal, aby zabránil. A keďže existencia Izraela je nebezpečenstvom, ktoré ohrozuje arabský národ, jeho odklonenie jordánskych vôd znásobuje nebezpečenstvo pre arabskú existenciu. Arabské štáty musia podľa toho pripraviť plány potrebné na riešenie politických, hospodárskych a sociálnych aspektov, aby v prípade, že nebudú dosiahnuté nevyhnutné výsledky, predstavovali spoločné arabské vojenské prípravy pre vytvorenie finálneho prostriedku pre konečnú likvidáciu Izraela.*⁸⁶

Izrael bol po vyhlásení tejto rezolúcií znepokojený a medzi ním a Arabskou ligou bolo vymenených mnoho dopisov na pôde OSN.⁸⁷ Arabské štáty sa rozhodli pripraviť Izrael o časť vody presmerovaním tokov rieky Jordán. Bola to práve Sýria, ktorá začala pracovať na odklonu kanálu Baniyas, priliehajúcim k libanonským hraniciam na juh k Jarmúku. Sýria bola taktiež jediným arabským štátom, ktorý pokračoval v prácach odklonu aj počas izraelských náletov na sýrske ciele.⁸⁸ Dňa 13. novembra 1964 sýrska armáda vystrelila na izraelské buldozéry v okolí oblasti Tel Dan. O týždeň skorej, 3. novembra, začala sýrska strana paľbu na hliadky izraelskej armády. Izraelské obranné sily na to reagovali neúspešným tankovým útokom na vzdialenosť 700-800 metrov. Práve po tomto incidente izraelský zbrojný zbor začal zlepšovať dosah paľby tankov.⁸⁹

⁸⁵ Tamtiež, s. 20.

⁸⁶ SHLAIM, A.: *The Iron Wall; Israel and the Arab World*, s. 229 – 230.

⁸⁷ BRITTON, W.: *The Making of a Master spy. The Eli Cohen files*, vol. 2, s. 21.

⁸⁸ SHEMESH, M: *Prelude to the Six-Day War: The Arab-Israeli Struggle over Water Resources. Israel Studies*, vol. 9, no. 3, s. 25.

⁸⁹ Tamtiež, s. 25.

8.4. Lokalizácia sýrskych cieľov

Eli Cohen sa nachádzal v Izraeli v októbri v roku 1964 tzv. mesiac po tom, čo Arabská liga po svojej konferencii v Egypte vyhlásila svoje rezolúcie pre plán dodávok vody a súčasne v čase začiatku protestov v Izraeli a v OSN. Správy, ktoré Eli Cohen poskytol, pravdepodobne dali izraelskému letectvu lokalizáciu cieľov z ktorých Sýria odpaľovala svoje bombové útoky, ktorým došlo práve v roku 1964 na izraelské buldozéry. V množstvách zdrojov sa uvádza, že Eli Cohen poskytol presné ciele pre Izrael pre ich preemptívny útok proti stavbe vodného odtoku. Niekedy je dokonca tento mýt zväčšený do faktu, že to bol práve Eli Cohen, ktorý zistil plán Sýrie odkloniť kanál rieky Jordán. Jedno je isté, Kámil Amín Thábit naozaj podával správy o lokalizácii sýrskych cieľov na hraniciach ale v skutočnosti tieto informácie boli využité hlavne pri protiútoky v októbri 1964. Zároveň neprezradil žiadne tajné plány pre tento projekt. Informácie o ňom neboli nikdy utajované a Izrael si ich bol vedomý.

9 MÝTUS č.6: Výhra v Šesťdňovej vojne vďaka Eli Cohenovi

Isté je, že keď sa v roku 1963 strana Baas dostala v Sýrii k moci, Eli Cohen bol pevne zakotvený medzi osobami, ktoré sa nachádzali v kruhoch sýrskej vysokej spoločnosti. Medzičasom Thábit odosielal správy zo svojho bytu, fotografie a nakreslené plány posielal skryté vo vzorkách rôznych výrobkov do Nemeckej spolkovej republiky. O jeho spojení s tamojšou obchodnou spoločnosťou vedelo mnoho ľudí. Nikdy sa netajil ani mníchovskou adresou, ktorú používal ako zámienku pre svoje európske sídlo. Sýrske úrady pochopiteľne netušili, že v Európe má namiesto obchodníkov s tovarom, kontakty na rezidentov izraelského Mossadu.⁹⁰

Eli Cohen ale nebol celý čas iba v Damasku. Pravidelne, pod zámienkou obchodnej cesty sa vracal do Izraela, kde mu bolo vždy umožnené stretnutie s rodinou a s členmi z jeho jednotky. Medzi rokmi 1962 až 1965 sa do Izraela vrátil celkovo trikrát.⁹¹

V roku 1964 začali byť Cohenove správy komplexnejšie a častejšie. Medzi mnohými poskytol podrobné plány opevňovacieho systému brániaceho sýrske kľúčové mesto Kunejtra, ktoré neskôr po Šesťdňovej vojne padlo do rúk Izraela. Ďalšie informácie sa týkali tajného príchodu 200 sovietskych tankov T-54.⁹² Mal dokonca započúť kompletný plán Sýrskej stratégie zameranej na odrezanie severnej časti Izraela v prípade vojny.⁹³ Tieto materiály boli nesmierne užitočné pre zostavenie celistvej schémy pri možných útokov z nepriateľských strán. Avšak niektoré pramene sú značne nadhodnotené. Dokonca sa vyskytujú tvrdenia, že kľúčové informácie, ktoré získal, sa pripisujú faktu víťazstva Izraela v Šesťdňovej vojne na jeho severnej časti.

⁹⁰ BOROVIČKA, V.P.: *Vyzvědači z Tel Avivu*, s. 151.

⁹¹ The story of Eli Cohen. *Jewish Agency*.

⁹² RICHELSON, J.: *A century of spies: intelligence in the twentieth century*, s. 284.

⁹³ GORDON, T.: *Gideon's spies: the secret history of the Mossad*. s. 61.

Existujú tvrdenia, že Eli Cohen skicoval a dokonca vyfotografoval sýrskej opevnenia. Vďaka týmto zaslaným údajom mal Izrael vyhrať vo vojne v roku 1967 a dobyť zdanlivo nedobytné územie Golanských výšin. Toto víťazstvo zároveň oslobodilo severný Izrael od nepretržitého a vyčerpávajúceho sýrskeho odstrelovania na priľahlé obytné časti. Tento rovnaký článok nám taktiež vysvetľuje, že bleskové víťazstvo Izraela bolo vďaka ich pilotom, ktorí zničili väčšinu sýrskeho letectva v okolí Golanských výšin v prvý deň vojny na severu krajiny v presnú hodinu, ktorú Eli Cohen navrhol. Triumfálne víťazstvo malo nastať práve vďaka nemu.⁹⁴

Skutočnosť ale nebola taká jednoduchá ako sa môže zdať. Až v piaty deň vojny v roku 1967 plukovník Albert Mandler z brigády Golani so svojimi oddielmi prekročili severné hranice do Sýrie, v blízkosti osady Kfar Szold. Útok sa odohrával na jednom z najťažších a zároveň skoro nepriechodných terénov v oblasti. Sýrske vojská museli ísť viac južnejšie, zatiaľ čo tie izraelské sa museli vypracovať cez skalnatý svah.⁹⁵ Sýrčania ale nedisponovali žiadnym vzduchovým krytom a tak museli čeliť najsilnejšiemu vzdušnému útoku celej vojny, pri ktorom izraelské vzdušné sily vykonali 1077 útokov proti Sýrii. V rovnaký čas izraelský pešiaci stále napredovali a vyradili sýrske tanky. Na strane Sýrie to bola katastrofálna porážka, ktorá pre nich nemusela skončiť tak fatálne. Mohli predpokladať, že Sýria bude ďalšia na rade v boji keďže disponovali informáciami aktuálnych stavov Jordánska a Egypta, ktoré utrpeli vážnu porážku. Ich nedbalosť sa taktiež ukázala v okamihu, keď pri zlom zabezpečenom rádiovom prenose kde žiadali o pomoc, prezradili umiestnenie svojich tankových pozícií. Izraelčania, ktorí presne a nepretržite sledovali ich rádiový prenos, okamžite zaznamenali informáciu o polohe a následne zničili sýrske tanky.⁹⁶ Zároveň Izrael vedel a predpokladal sýrsku stratégiu na Golanských výšinách v boji. Mapy tejto stratégie boli kreslené použitím leteckého snímkovania a zariadeniami na odpočúvanie a sledovanie

⁹⁴ KATZ, Y.: *A voice called : stories of Jewish heroism*, s.115.

⁹⁵ BOWEN, J.: *Six days : how the 1967 war shaped the Middle East*, s. 277.

⁹⁶ Tamtie, s. 277 – 229.

pohybu delostreleckých vozidiel. Tento spôsob získavania polohy nebol žiadne tajomstvo v 20. storočí a ani dnes.⁹⁷

Skutočnosť, že Eli Cohen posielal užitočné správy týkajúce sa vojny v roku 1967 sa nemôže vylúčiť. Zároveň táto invázia bola viac komplexná než na to aby stačili informácie iba od jedného agenta. Bol to obrovský projekt, kde bol Cohen veľmi dôležitou a cennou súčasťou tohto "puzzle", ale tvrdenie, že iba vďaka nemu Izrael získal časť Golanských výšin a taktiež nastala porážka sýrskej armády je zbytočne nadhodnotená.

⁹⁷ Al-Jazeera English: Eli Cohen: Mossad Agent 88. *Youtube*.

10 MÝTUS č.7: Eukalypty ako majáky pre Izraelskú armádu

S vojnou, ktorá začala dňa 5. júna 1967 sa spája ešte jeden mýtus, ktorý pravdepodobne patrí medzi ten najslávnejší. Hrdinský príbeh, vďaka ktorému Izraelská armáda veľmi jednoducho porazila tú sýrsku ale bude iba výsledok fikcie.

Jedno z jeho najúspešnejších víťazstiev počas jeho života v Sýrii malo byť presvedčenie Sýrskych obranných síl na Golanských výšinách na výsadbu eukalyptových stromov v okolí prísne tajných armádnych stanovísk a úkrytov. Jeho dôvod mal byť dostačujúco presvedčivý. Pre sýrsku armádu mali tieto stromy slúžiť ako maskovanie proti izraelskému útoku a zároveň im dali trochu tieňu v horúcich dňoch. Pre izraelskú stranu ale tieto stromy v roku 1967 mali slúžiť ako pomyselné terče pre ich vzdušné bombardovanie. Miestami sa uvádza, že vďaka tejto práci je Eli Cohen označovaný ako najväčší hrdina, ktorý zachránil národ.⁹⁸

V skutočnosti vojna bola ohromným úspechom, ktorý bol dosiahnutý vynikajúcou koordináciou vzdušných a pozemných síl. Tankový útok na sýrske ciele začal až po dvojdňovom neprestávajúcom leteckom bombardovaní. Po silnom napredovaní a pridaní pozemných síl sa sýrska obrana za veľmi vysokých strát kompletne zrútila. Pri útoku na túto stranu Izrael utrpel 115 padlých vojakov (pre porovnanie podobné množstvo ako počet Američanov, ktorí prišli o život pri operácii Púštna búrka). Celý tento proces nám naznačuje, že na dosiahnutie víťazstva na tejto strane bolo treba zapojenie a zosynchronizovanie mnohých faktorov na bojisku. Použiť tvrdenie, že by na tento úspech stačil vystavať jeden rad z eukalyptových stromov je značne prikreslený.⁹⁹ Súčasne lokalizovanie polôh sýrskej armády bolo možné vďaka leteckým prieskumom.¹⁰⁰

⁹⁸ KATZ, Y.: *A voice called : stories of Jewish heroism*, s. 115.

⁹⁹ BRITTON, W.: *The Making of a Master spy. The Eli Cohen files, vol. 2*, s. 23.

¹⁰⁰ MORRIS, B., BLACK, I.: *Israel's secret wars : a history of Israel's intelligence services*, s. 228.

Taktiež je rozhodujúce spomenúť fakt, že medzi Cohenovým odhalením v roku 1965 a Šesťdňovou vojnou v roku 1967 sú dva roky. Jeho zaslané informácie ohľadom situácie v sýrskej politike, konkrétnych zbraniach a pripravovaných stratégiách v boji boli nesmierne cenné a úctyhodné, zároveň sa ale nemôže zabúdať na fakt, že v rozmedzí dvoch rokov sa v dramaticky meniacom prostredí ako je Sýria mnoho zmenilo a nie všetky informácie v roku 1967 boli dostačujúce.¹⁰¹ Musíme taktiež predpokladať, že v sýrskom vedení a hlavne v plánoch sýrskej armády museli nastať mnohé zmeny hneď po tom, ako si uvedomili rozsah správ, ktoré Eli Cohen odoslal z Damasku.

Vtedajší veliteľ Mossadu, Meir Amit, poukazuje na fakt, že hlavným Cohenovým prínosom pre izraelské spravodajské služby bola skutočnosť, že bol sýrskym elitám veľmi blízko. Jeho správy, ktoré odosielal boli väčšinou varovania. Meir Amit zdôrazňoval primárny zámer Izraelských spravodajských služieb, a to mať agenta v Sýrii. Získavali tak materiál o dispozíciách, zámeroch a náladách sýrskych úradníkov v danom momente.¹⁰²

Celá myšlienka výsadby vojenských eukalyptovými stromami je ale neoveriteľná. Napriek faktu, že ide azda o najznámejší príbeh, jeho pravdivosť sa nedá potvrdiť. V mnohých telegramoch, ktoré odosielal Eli Cohen zo Sýrie, sa nenašla ani jedna zmienka o pláne s eukalyptovými stromami. Taktiež jeho rodina a blízky priatelia nikdy nič podobné o tomto triku nespomínali a neuverejšovali.¹⁰³

Vzniku tohto mýtu pravdepodobne dopomohol fakt, že eukalyptové stromy nepochádzajú primárne z tejto oblasti a ich nový výskyt pomohol dotvoriť tento príbeh. Za ďalšie, sýrske jednotky nepostávali celý čas iba na jednom bode a práve preto lietadlá izraelských síl mohli nájsť lepšie a rýchlejšie aktuálne polohy vojakov.

¹⁰¹ BRITTON, W.: The Making of a Master spy. *The Eli Cohen files*, vol. 2, s. 23.

¹⁰² Tamtiež, s. 23.

¹⁰³ BULSHTEIN, A.: Eli Cohen, in first person. *Israelhayom*.

11 UDALOSTI JEHO ODHALENIA

Eli Cohen pomocou rádiových prenosov odoslal späť do Izraela obrovské množstvo správ. (Príklad týchto správ – Príloha A) Taktiež niektoré jeho správy boli napísane pomocou neviditeľného atramentu a odoslané do Európy pomocou jeho umelo nastrojeného podnikania s dovozom a vývozom.¹⁰⁴ Pod zámienkou pracovnej cesty do Švajčiarska sa Cohen v novembri 1964 zastavil v Izraeli, ešte netušiac že to bude jeho posledná návšteva, pred tým ako sa pravda o jeho utajovanej identite dostane na povrch. Vtedy si jeho rodina a nadriadený uvedomili, ako vyčerpane vyzeral. Bol si vedomý, že jeho situácia je čoraz nebezpečnejšia a ako ochranu demaskovaním chcel predčasne ukončiť svoju misiu.¹⁰⁵

11.1. Maurice Cohen

Zo začiatku jeho rodina a blízky vôbec netušili o jeho novej práci. Ako zámienku vysvetlil, že ho poverila izraelská vláda pre nákup náhradných častí do počítačov a iných elektronických zariadení, ktoré boli ale zakázané pre Izraelčanov, primárne zo strachu, že by tieto materiály boli využité na vojnové účely. Táto práca si mala vyžadovať jeho dlhé cely po Európe aby sa zabránilo domnienke, že zakúpené materiály sú pre Izraelské obranné sily. Jeho brat uvádza, že zo začiatku naivne verili všetkým jeho klamstvám.¹⁰⁶

Jeho brat, Maurice Cohen, taktiež pracujúci v Izraelských spravodajských službách, v rozhovore o utajovanej práci Eliho Cohena povedal: *„Do mojej práce som sa musel prepracovať pracovnou hierarchiou v Mossade. Skončil som v tajnej jednotke, ktorá mala na starosť dekódovať a šifrovať tajné správy. Najskôr som o ničom nevedel. Správy, ktoré som dekodoval vyzerali ako náhodné slová bez jasného významu. Po čase som zistil, že prenosy vychádzajú z Damasku, od agenta, ktorého sme všetci nazývali ako „Náš muž v Damasku“. Bol*

¹⁰⁴ GREEN, D. B.: 1965: A Humiliated Syria Hangs Israeli Spy Eli Cohen. *HaAretz*.

¹⁰⁵ PESNOT, P.: *Great Spies of the 20th Century*, nestránkované.

¹⁰⁶ COHEN, M.: Am i my brother's keeper? *Momentmag*, s. 51.

*neuveriteľne produktívnym špiónom. V roku 1962 získal dôveru Sýrčanov a tým bol pozvaný zúčastniť sa šiesteho národného zhromaždenia strany Baas. Taktiež ako dobrovoľník pre Rádio Damask mal náš špión prístup na otvorené aj uzavreté rokovania strany.*¹⁰⁷

Správy, ktoré odosielal, postupom času začali byť nerozvážnymi a zvyčajne končili osobnými informáciami. Ako príklad vieme uviesť jeho záujem o futbal. Nasledujúci deň, ako hosťujúci tím porazil Izrael v Tel Avive, porušil pravidlo vysielania, podľa ktorého mal vysielat' len relevantné informácie a vysielal osobné prejavy ohľadom futbalového zápasu. Nezriedka sa začali objavovať osobné priania ako: „*Pošlite mojej žen pozdrav ku výročiu*“.¹⁰⁸ Boli to práve tieto malé správy na konci hlásení, pomocou ktorých dostal Maurice Cohen podozrenie, že „Náš muž v Damasku“ je jeho brat, Eli Cohen.¹⁰⁹

11.2. Odhalenie

Taktiež sa tu nachádza otázka, či jeho nadriadení pochopili jeho obavy. Nemohli ignorovať skutočnosť, že vzhľadom na jeho zníženú morálku pri rádiových prenosoch a celkovej životnosti jeho misie bola značná pravdepodobnosť, že by mohol byť odhalený a za jeho prestupy uväznený.¹¹⁰ Čím viac času prešlo, tým väčšia bola šanca, že Sýrska spravodajská služba zachytí jeho utajované správy. Na druhú stranu, informácie, ktoré Eli Cohen nepretržite zasielal, v čase kedy bolo obnovené napätie na hraniciach a pravdepodobnosť blížiacej sa novej vojny sa nedala vylúčiť, boli až moc cenné pre Mossad natoľko aby sa ich jednoducho zo dňa na deň vzdal. Bolo strategicky vhodné mať takéhoto agenta blízko nepriateľovi a tak Cohena presvedčili na ešte jednu poslednú cestu do Damasku.¹¹¹

¹⁰⁷ Tamtiež, s. 51.

¹⁰⁸ GORDON, T.: *Gideon's spies : the secret history of the Mossad*. s. 61.

¹⁰⁹ PESNOT, P.: *Great Spies of the 20th Century*, nestránkované.

¹¹⁰ Tamtiež.

¹¹¹ RAVIV, D., MELMAN, Y.: *Every spy a prince : the complete history of Israel's intelligence community*. s. 145.

Okolnosti, za ktorých bol ako špión odhalený, však nikdy neboli úplne jasné a 100% overené. Jeho obrovskou nevýhodou bolo pridlhé rádiové vysielanie. Pri školení mu bolo oznámené, aby nikdy nevyužíval Morseovu abecedu dlhšie ako dve minúty.¹¹² Navyše začal podávať hlásenia ihneď po tom, ako sa vrátil z jeho poslednej návštevy Izraela do Damasku, čo mohlo pomôcť utvrdiť Sýrskej kontrarozviedku, aby spojila obnovenie rušivého vysielania s jeho návratom. Medzi 2. decembrom a 18. januárom odoslal 31 správ, všetky v rovnakú hodinu, presne o 8:30 ráno.¹¹³ Tu vzniká otázka, ktorá nebola zodpovedaná. Nadriadení v Mossade vedeli, že začína priveľmi riskovať a v dôsledku toho mu mohli odporučiť aby bol opatrnejší. Nič také ale nenastalo a jeho odhalenie bolo už iba otázkou času.¹¹⁴

Po rozpade SAR a následnému obnoveniu Sýrskej arabskej republiky boli skoro všetky sektory vo vláde reorganizované a umiestnené pod velenie pravicových dôstojníkov. Zahraničná špionáž bola takmer úplne zanedbávaná, vojenské spravodajstvo sa využívalo hlavne na udržanie bezpečnosti v armáde a špionáž sa zmenila na politickú hru vo vnútri krajiny na zneškodňovanie ideologických oponentov.¹¹⁵

V Sýrii si začali uvedomovať, že vojenské a politické katastrofy, ktoré nastali v 60 rokoch, možno pripísať vhodne umiestneným agentom. Ich podozrenie sa ešte viac zväčšilo, keď izraelské zbrane s pozoruhodnou presnosťou zamierili delostrelecké stanovišťa na južnej hranici. To vyústilo v ich myšlienku, že špeh nebude iba obyčajný civilista ale niekto blízko vládnucej frakcie.

Každá ambasáda v Damasku mala presne určenú hodinu kedy môže vysielat' aby sa navzájom nerušili. Bola to práve Indická ambasáda, ktorá sa začala sťažovať, že nemôžu vysielat' v ich špecifickom čase kvôli rušeniu. Začali detegovať odkiaľ rušenie prichádza. Amín al-Háfiz požiadal

¹¹² Al-Jazeera English: Eli Cohen: Mossad Agent 88. *Youtube*.

¹¹³ RICHELSON, J.: *A century of spies: intelligence in the twentieth century*, s. 284.

¹¹⁴ PESNOT, P.: *Great Spies of the 20th Century*, kapitola 11.

¹¹⁵ ALDOUBY, Z.: *The shattered silence; the Eli Cohen affair*, s. 328.

vedúceho tajnej služby, plukovníka Ahmeda Suejdáního aby sa pokúsil nepríjemnosť vysvetliť a nájsť tento zdroj rušenia. Najskôr mali presvedčenie, že narušiteľ vysielala priamo z Indickej ambasády. Toto tvrdenie sa ale po preskúmaní ambasády nepotvrdilo. Podobné problémy taktiež začala hlásiť Francúzska ambasáda.¹¹⁶

V čase, keď sa Ahmad Suejdání ujal riadenia spravodajského prístroja, preukázal svoje schopnosti viesť tento post. Suejdání taktiež otvorene priznával svoju lojalitu k súčasnému prezidentovi Amínu al-Hafízovi, ktorý síce uznával jeho nasadenie ale znepokojovala ho prílišná ambícia mladého plukovníka. Reputácia Suejdáního ho napokon priviedla na návštevu Ruskej štátnej bezpečnostnej služby KGB v Moskve, kde sa stretol s jej šéfom Vladimírom Y. Semichastným a jeho podpredsedom N.S. Zacharovom. Práve on údajne ponúkol, že dodá sýrskej vnútornej bezpečnosti niektoré z nástrojov, ktoré jeho odvetia navrhli a zostrojili, ako sú načúvacie a detekčné zariadenia, rádiostopové prístroje na odhalenie rôznych frekvencií, procesorov na odhalenie tajného atramentu a iné.¹¹⁷

Na začiatku roku 1962 sledovacia stanica monitorovacej sekcie vedľa Damasku začala zaznamenávať slabý neidentifikovaný signál. V nasledujúcich mesiacoch sa často opakoval na rovnakej vlnovej dĺžke zvyčajne v ranných hodinách. Prenos bol ale príliš krátky na to aby sa ho starým technológiami podarilo detegovať. Až po zväčšení správ sa potvrdila existencia nejakého špióna v severovýchodnej časti Damasku. Do roku 1965 sa im ale nepodarilo lokalizovať túto polohu. Jedinou nádejou zostali výkonnejšie sovietske prístroje.¹¹⁸

S novými prístrojmi sa im podarilo lokalizovať bližšie adresu narušiteľa. V nadväznosti na tento objav si spravodajské služby prenajali byt v oblasti *Abu Rummane*, v ktorom začali využívať sovietske prístroje. Všetky miestne organizácie a jednotlivci, ktorí pracovali s rádiovým vysielaním dostal rozkaz od vlády aby udržiavali medzi polnocou

¹¹⁶ Al-Jazeera English: Eli Cohen: Mossad Agent 88. *Youtube*.

¹¹⁷ ALDOUBY, Z.: *The shattered silence; the Eli Cohen affair*, s. 329.

¹¹⁸ Tamtiež, s. 331.

a popoludním nasledujúcej stredy rádiové ticho. Náčelník hliadky trval na prísnom dodržiavaní pravidla nič nevysielať. Príkaz by bolo možné zrušiť iba vo výnimočnej vojnovnej situácii. Kámil Amín Thábit alias Eli Cohen, kvôli skutočnosti, že sa len pred nedávnom vrátil z Izraela, nemal žiadne tušenie o pripravovanej nástraha. Zároveň jeho vysielačka pracovala na batérie, čo znamená, že vypnutie prúdu mu neprerušilo vysielať, ktoré by ho mohlo varovať. Keď začal vysielať v rovnakú hodinu ráno, výkonné sovietske zariadenia okamžite našli presný apartmán, odkiaľ rádiový prenos vychádzal.¹¹⁹

V okamžiku keď Cohen vysielať, do jeho apartmánu vtrhol plukovník Ahmed Suejdání so svojim tímom. Počas prvých troch dní ho držali v apartmáne a trvali na tom, aby pokračoval vo svojich rádiových prenosoch. Zároveň chceli vedieť, kto by ho medzičasom mohol potenciálne navštíviť. Urobil, čo mu poručili ale nenápadne zmenil rýchlosť pri používaní morzeovky, čím druhej strane naznačil, že padol do rúk nepriateľa.¹²⁰ Sýrčania si vôbec nevšimli jemnú zmenu rýchlosti rytmu rádiového prenosu. V Tel Avive dostal Meir Amit informáciu o zajatí Eliho Cohena, teda dva dni pred tým, ako Sýria oficiálne potvrdila jeho zajatie, keď ho prinútila vyslať nasledujúcu správu¹²¹:

*Pre premiéra Leviho Eškola a riaditeľa tajnej služby Tel Avivu zo sýrskej kontrarozviedky. Kámil Amín Thábit a jeho priatelia sú teraz našimi hosťami v Damasku. Čakáme, až nám pošlete ich kolegov. Čoskoro Vám dáme správu o jeho osude. S pozdravom: Sýrska špiónážna služba.*¹²²

Otázka, kto si ale zaslúži uznanie za odhalenia Kámila Amína Thábita zostáva spornou do dneška. Egypťania, ktorí sa nezriedka snažili ponižovať Sýrčanov, poukazovali na fakt, že to bol ich Muhhabarat, Generálne riaditeľstvo pre spravodajské služby, a nie Sýrska

¹¹⁹ Al-Jazeera English: Eli Cohen: Mossad Agent 88. Youtube.

¹²⁰ STEWARD, S.: *The spy masters of Israel*, s. 205.

¹²¹ GORDON, T.: *Gideon's spies : the secret history of the Mossad*. s. 61.

¹²² STEWARD, S.: *The spy masters of Israel*, s. 205.

kontrarozvedka v čele s Ahmedom Suejdáním.¹²³ Podľa Ministerstva vnútra v Káhire sa tento proces začal riešiť potom, ako v roku 1964 Cohen sprevádzal egyptského generála Alího Amera na inšpekčnej ceste k hraniciam s Izraelom. Eli Cohen bol na fotografii zhotovenej počas tejto návštevy s generálom identifikovaný ako osoba, ktorá bola v päťdesiatych rokoch trikrát stíhaná egyptskými úradmi.¹²⁴ Na základe tohto zistenia mala Káhira informovať Sýrske spravodajské služby, ktoré neboli prekvapené tvrdeniami konkurenčnej spravodajskej služby, a ktorá následne mala zahájiť vyšetrowanie. Sýria trvala na tom, že počas leta ktoré predchádzalo Thábitovovým zatknutím boli upozornení na možnosť, že izraelský agenti prenikli do najvyšších vrstiev. Zároveň nezistený pirátsky signál im dal o dôvod viac domnievať sa, že takáto osoba je niekto blízko sýrskej frakcie Baas.¹²⁵

11.3. Veľké zatýkanie v Damasku

V nasledujúcich dňoch po Cohenovom zajatí, bolo približne 500 Sýrčanov zatknutých a traja jeho bližší priatelia boli postavení pred súdne vyšetrowanie, hoci neexistujú dôkazy, že by boli účastníkmi špionáže.¹²⁶ Boli to práve Madžed Sheik al-Ard, spolupracovník rádia George Saif a jeho blízky priateľ a poručík Maazi Zaher ad-Din. Ďalej bolo zadržaných 17 žien, medzi ktorými sa nachádzali zamestnankyne riaditeľstva rozhlasu a televízie, niekoľko sekretárok na ministerstvách obrany a sekretárok spoločenských a leteckých spoločností. Pozoruhodný je fakt, že žiadny z kontaktov Kámila Amín Thábita v armáde alebo zo strany Baas, nebol zadržaný, pretože ich status ich automaticky postavil mimo vyšetrowanie. Práve preto nebol stíhaný z hľadiska tejto kauzy vtedajší prezident Amín al-Háfiz a bývalí premiér Salah al-Bitar.¹²⁷ Z tohto obrovského množstva zadržaných, bolo mnoho z nich nevinne zapojených. Na druhú stranu, Sýrčana si nemohli byť v tom čase istý či muž, ktorého všetci poznali ako

¹²³ ALDOUBY, Z.: *The shattered silence; the Eli Cohen affair*, s. 325.

¹²⁴ BRITTON, W.: *The Making of a Master spy. The Eli Cohen files, vol. 3*, s. 7.

¹²⁵ ALDOUBY, Z.: *The shattered silence; the Eli Cohen affair*, s. 325.

¹²⁶ STEVEN, S.: *The spy masters of Israel*, s. 205.

¹²⁷ ALDOUBY, Z.: *The shattered silence; the Eli Cohen affair*, s. 325.

Kámila Amín Thábita pracuje sám alebo je napojený na mnoho ďalších ľudí, ktorých Sýrska spravodajská služba ešte neodhalila.¹²⁸

Medzičasom v kruhoch sýrskej vlády začalo panovať dramatické napätie v súvislosti z obavy údajov, ktoré Eli Cohen odhalí. Mnohí sa obávali, že do jeho príbehu boli zapojení, aj keď iba nevinne.¹²⁹ Existuje tvrdenie, ktoré ale pravdepodobne s pribúdajúcimi rokmi vyústilo v zveličený príbeh, o tom aké značné obavy im jeho zajatie spôsobilo. Tvrdí sa že v čase vypočúvania, prezidentovi Amín al-Háfizovi záležalo na svetovom mienení a podporil možnosť verejného pojednávania, a taktiež pripustil obžalovanému riadne súdne pojednávanie. Prezidentovo vyhlásenie zároveň podporila veľká skupina dôstojníkov vyslaných na Golanské výšiny. Proti ním stála ale značná skupina úradníkov, ktorí boli známy tým, že sa stýkali a udržiavali vzťahy s Kámil Amín Thábitom, a ktorí si uvedomovali, že ak mu bude umožnené súdne pojednávanie, existuje vysoká pravdepodobnosť, že ich taktiež môže postihnúť súdny proces. Preferovali jeho rýchlu likvidáciu.¹³⁰ Ako výsledok bol Eli Cohen umiestnený do väznici *al-Mazza*. Táto väznica nachádzajúca sa v západnej časti Damasku slúžila na zadržanie primárne protikoloniálnych bojovníkov a politických väzňov. Bola funkčná až do roku 2000, kedy Bašár al-Asad ukončil jej prevádzku.¹³¹ Tu Cohen utrpel množstvo mučeníkov a ľudí, ktorí sa za ním striedali. Jedna skupina mu zabraňovala v prezradení faktov, z obavy zapríčinenia škody proti ním. Druhá skupina pracovala na opačnom výsledku.¹³²

¹²⁸ STEVEN, S.: *The spy masters of Israel*, s. 205.

¹²⁹ BRITTON, W.: *The Making of a Master spy. The Eli Cohen files*, vol. 3, s. 11.

¹³⁰ Tamtiež, s. 11.

¹³¹ GEORGE, A.: *Syria: Neither Bread Nor Freedom*, s. 99.

¹³² BRITTON, W.: *The Making of a Master spy. The Eli Cohen files*, vol. 3, s. 11.

11.4. Posledná snaha o záchranu

Nech je pravda akákoľvek, je známe, že jeho manželka, Nadja, odletela do Paríža v snahe navštíviť tamojšieho sýrskeho veľvyslanca a požiadať o milosť pre svojho manžela. Veľvyslanec ju však celú dobu odmietal vypočuť. Izraelská vláda na Cohenovu obhajobu najala významného francúzskeho právnik M. Jacquesa Merciera, ktorý bol poverený viesť rokovania s dvoma nepriateľskými štátmi, ktoré medzi sebou nemajú spoločný jazyk. Sýrske úrady ale nikdy neumožnili Mercierovi, ktorý priletel do Damasku, stretnutie s Eli Cohenom.¹³³

Ihneď po jeho zajatí, Tel Aviv zmobilizoval svojich veľvyslancov po celom svete, redakcie svetových časopisov naklonených k Izraelu, ktorí spustili kampaň na záchranu špióna. Izrael na jeho záchranu ponúkol Sýrii prepustenie časti ich väzňov.¹³⁴ Existujú dokonca prípady z niekoľkých bibliografií, kde sa uvádza, že Izraelská vláda sa snažila Cohena vykúpiť a ponúkla Sýrii pomocou francúzskeho kontaktu milión dolárov.¹³⁵ Svetový lídri, počítajúc samotným pápežom naliehali na prezidenta Amína al-Háfiza o jeho milosť.¹³⁶ Sýria zostala pod obrovským svetovým tlakom nepopraviť Cohena. Amín al-Háfiz vedel, že ak budú súdne jednanie predlžovať, tlak na nich bude ešte silnejší.¹³⁷ Zaujímavý je spôsob prezentovania Eliho Cohena celosvetovými článkami v novinách. Ten sa snažil, čo najviac zmenšiť jeho vinu a začal ho vychvaľovať ako statočného bojovníka.¹³⁸

Rádio Damask 19. marca o 19:00 formálne oznámil ukončenie súdneho procesu. Skutočnosť, že súd ešte potajomky organizoval zasadania na vypracovanie ďalších rozhodnutí, bola utajená. Dňa 8. mája bol definitívny rozsudok zverejnený verejnosti.¹³⁹

¹³³ Eli Cohen – ha-iš šelanu be-Damasek. *Elicohen.org*.

¹³⁴ BOROVIČKA, V.P.: *Vyzvėdači z Tel Avivu*, s. 157.

¹³⁵ POLMAR, N.: *Spy book : the encyclopedia of espionage*, s.128.

¹³⁶ STEVEN, S.: *The spy masters of Israel*, s. 206.

¹³⁷ Al-Jazeera English: Eli Cohen: Mossad Agent 88. *Youtube*.

¹³⁸ BOROVIČKA, V.P.: *Vyzvėdači z Tel Avivu*, s. 157.

¹³⁹ ALDOUBY, Z.: *The shattered silence; the Eli Cohen affair*, s. 377.

11.5. Poprava

Svetové mienenie stála zo Eli Cohenom do poslednej chvíle, až kým 18. mája 1965 o druhej hodine v noci, nevyšla kolóna nákladných vozidiel z väzenia *al-Mazza*. V jednom z týchto vozidiel sa nachádzal Cohen spolu s osemdesiatročným rabínom, Nissim Andabo, ktorého sprievod mu Sýrsky súd umožnil ako jeho poslednú požiadavku, spolu s napísaním dopisu venovaný manželke Nadie Cohen a jeho deťom (Príloha B).

Konvoj z nákladných vozidiel sa dostal na námestie *El Marga* v centre Damasku, námestia, kde pred pár mesiacmi boli taktiež popravený dvaja americký občania z odhalenia zo špionáže. Tam Eli Cohen predniesol naposledy Šema Jisrael a o 3:35 ráno, v plnom žiare televíznych svetiel a sledujúc tisíckami ľudí, bol popravený obesením.

Ohľadom jeho popravy sa postupom času taktiež vytvorilo mnoho dezinformácií, ktoré sa primárne nachádzajú v kinematografii.¹⁴⁰ Série filmov zobrazujú medzi divákmi Kámil Amín Thábitových blízkych priateľov, medzi nimi napríklad Madžed Sheik al-Ard, ako sledujú jeho cestu na námestie El Marga a okamih jeho popravy. Je však známe, že jeho blízky priatelia boli informovaný o svojich verdiktoch vo svojich celách. Maazi Zaher ad-Din a Sheik al-Ard prvotne dostali tresty smrti, ktoré sa ale neskôr pred ich vykonaním zmenili na päť až desať rokov odsúdenia a ťažkých prác. Majiteľ Rádia Damask, George Saif bol uväznený na päť rokov väzenia a ďalším trom členom jeho kruhu vymerali tresty od troch do šiestich mesiacov. Zvyšných dvadsaťosem obžalovaných, medzi nimi bolo tiež deväť žien, nebolo uznaných za vinných a boli prepustení na slobodu bez trestu.¹⁴¹

Vždy je nesmerne obťažné uviesť úspechy každého špióna na pravú mieru. V prípade Eliho Cohena sa tento problém ešte sťažuje. V čase jeho zadržanie bola totižto sýrska strana Baas v ideologickom spore so zvyškom arabského sveta. To dalo príležitosť predovšetkým libanonským

¹⁴⁰ *The spy*. Réžia: Gideon RAFF. USA, 2019.

¹⁴¹ ALDOUBY, Z.: *The shattered silence; the Eli Cohen affair*, s. 386, porov. Al-Hayat, 9.máj 1965.

novinám vytlačiť najneobvyklejšie príbehy ohľadom jeho práce agenta. Tieto správy po jeho smrti dokázala zachytiť izraelská tlač, vďaka čomu je dnes neobyčajne náročné, dokonca aj pre samotný Mossad, roztriediť fantáziu autora od skutočných udalostí.¹⁴²

11.6. MOSSAD x AMAN

Keď Meir Amit prevzal kontrolu nad vládou Mossadu a Aharon Yariv nad AMANom, bola jednotka AMANu 188 (nástupnícka egyptského oddelenia jednotky 131), ktorá mala na starosti primárne vysielanie a šírenie izraelských špiónov do arabských krajín, prevedená do Mossadu. Táto zmena nastala v roku 1964, kedy sa zároveň dvaja noví šéfovia dohodli, že Mossad bude riadiť arabských aj izraelských agentov v arabských krajinách a AMAN bude využívať iba arabských agentov v arabských krajinách.¹⁴³

Aby sa napravil ďalší mýtus, často vieme nájsť tvrdenie, že v čase keď práve jednotka 188 bola prevedená do Mossadu, porušilo to pomyselnú živnosť celej misie, pretože vedúci a informátori Cohena sa zmenili na niekoho, kto úplne nepozná svojho agenta tzv. Kámila Amín Thábita. Je pravda, že v jednotke 188 a jej komunikačnom oddelení, v ktorom medzi mnohými pracoval aj Maurice Cohen, začiatkom 60. rokov došlo k výrazným zmenám vo vedení. V rokoch 1952 – 1963, Isser Harel viedol obe tieto informačné služby, zatiaľ čo Meir Amit bol generálmajorom na čele spravodajskej služby IDF. Táto skutočnosť sa zmenila, keď dňa 25. marca 1963, Meir Amit nahradil Issera Harela, ktorý bol nútený resignovať, po nesúhlasoch s Ben Gurionom. V určitom čase sa jednotka 188 ako celok presunula do Mossadu, takže hlavný tím obsluhy Eli Cohena sa nikdy nijak zvlášť nezmenil. Podľa mnohých zdrojov sa v jednotke skutočne nezmenilo vôbec nič.¹⁴⁴

¹⁴² STEVEN, S.: *The spy masters of Israel*, s. 206.

¹⁴³ MORRIS, B., BLACK, I.: *Israel's secret wars : a history of Israel's intelligence services*, s. 227.

¹⁴⁴ BRITTON, W.: *The Making of a Master spy. The Eli Cohen files*, vol. 3, s. 6.

Z toho vyplýva, že tvrdenie, v ktorom ako fatálna chyba sa udáva kompletná zmena jeho jednotky a tímu jej priradene sa nemôže brať ako dôveryhodná. V tomto zložitom prostredí sa ako fatálna chyba môže označiť jeho priveľká túžba komunikovať, kedy sa vysielací čas vo väčšine prípadov kriticky predlžil. Taktiež je nutné poznamenať, že nové usporiadanie jednotky do Mossadu, pomohlo neutralizovať tradičnú sťažnosť IDF, že civilná agentúra neposkytla jeho armáde dostatok čisto vojenských spravodajských informácií.¹⁴⁵

12 VYŠETROVANIE

Vyšetrovanie Cohenovej aféry je postupne pribúdajúcimi rokmi čoraz viac komplikovaná a rozmanitá činnosť prípadu. Počas vyšetrovania sa našlo mnoho detailov a množstvo ľudí, ktorí boli tohto prípadu zapojení. Niekedy to boli „iba“ civilisti.

Pár rokov po odhalení Kámila Amín Thábita, obdržal jeho brat, Maurice Cohen, dopis od muža, ktorý kvôli možným problémom so sýrskymi autoritami, vystupoval pod prezývkou Faríd. Dôvodom správy bol jeho úmysel odovzdať informácie, ktoré vedel a zároveň jeho správu zamýšľal ako vďačnosť Kámilovi, ktorý preukázal veľa dobrých úmyslov mnohým ľuďom. Jeho dopis obsahoval popis udalostí o ktorých vedel, a pravdepodobne pre ktoré začal byť podozrivý. Opisoval udalosť kedy jeho sused skoro ráno išiel na strechu budovy kde býval, aby si mohol poviesiť vypraté oblečenie. Kámila Amín Thábita uvidel ležať na podlahe a pri tom robiť niečo s elektrickým prístrojom. V moment kedy sa ho tento sused spýtal čo vlastne robí, bol veľmi rozrušený a jeho vysvetlenie bolo, že sa snaží naladiť anténu svojho rádia, aby si mohol vypočuť správy z Argentíny. Neveriacky sused túto príhodu ďalej rozprával Wahídovi Kutbovi, pilotovi MiG-17.¹⁴⁶

¹⁴⁵ MORRIS, B., BLACK, I.: *Israel's secret wars : a history of Israel's intelligence services*, s. 227.

¹⁴⁶ Eli Cohen: Lochem 566, vol. 1, Réžia: Kan 11. Izrael, 2020.

Všeobecne akceptovateľný fakt, ktorý sa uvádza ako príčina jeho zachytenia je prílišné používanie rádiových vysielaní. Na vzbudenie podozrenia Sýrskych spravodajských služieb sa ale podieľalo mnoho faktorov. Niektoré novo odhalené archívy CIA, obsahujú dokumenty popisujúce väzby Eliho Cohena na rôznych ľuď, o ktorých sa neskôr ukázalo že pracovali pre zahraničné špionážne agentúry ako CIA alebo nemecká BND. U niektorých z týchto agentov došlo k odhaleniu a boli zajatí sýrskou vládou. Práve skutočnosť, že taktiež navštevovali byt Kámila Amín Thábita, z neho urobili ďalšieho podozrivého.¹⁴⁷

Existuje ešte ďalšia domnienka, ktorá popisuje obvinenie proti samotnému Mossadu, kde sa udáva, že v inštitúcii sa nachádzal špeh. Práve prítomnosť tejto osoby mohol byť dôvod odhalenia Kámil Amín Thábita. Toto tvrdenie sa zakladá na skutočnosti, že behom jediného mesiaca boli odhalený hneď traja izraelskí agenti v rôznych arabských krajinách. Medzi Elim Cohenom to bol Wolfgang Lutz v Egypte, a tretí agent, ktorého totožnosť a jeho spravodajská činnosť nebola nikdy odhalená.¹⁴⁸

13 NÁSLEDKY, DOHRA, SVETOVÉ MIENENIE

Skutočnosti o Kámil Amín Thábitovi prirodzene prezentovali arabské a izraelské strany rozdielne. Na izraelskej strane, a dalo by sa označiť aj na západnej strane, si niektorí ľudia všimli, že došlo k skresleniu skutočností aby sa operácia jednotky 188 považovala za významnú operáciu, a aby bol Eli Cohen prezentovaný ako superhrdina. Na druhej, sýrskej strane sa v pokuse ochrániť si tvár pred posmeškami primárne arabského sveta, Eli Cohen prezentoval ako neúspešný agent, napriek jeho priateľstvu s mnohými dôstojníkmi.¹⁴⁹

¹⁴⁷ BULSHTEIN, A.: Eli Cohen, in first person. *Israelhayom*.

¹⁴⁸ Eli Cohen: Lochem 566, vol. 3, Réžia: Kan 11. Izrael, 2020.

¹⁴⁹ Mystery of the Warrior 88" ... an investigative film of the island that reveals details of the arrest and execution of the most famous spies of Israel. *Eg24*.

Počas vyšetovania udalostí sa Abrahám Cohen, druhý brat Eli Cohena, vyjadril ohľadom pochybných zdrojov, ktoré rozdielne opisujú dej života jeho brata a povedal: „*Nikdy nie je jediná pravda, niet histórie - všetko závisí od toho, kto históriu píše.*“¹⁵⁰ Jedno je ale isté, Eli Cohen sa stal akýmsi symbolom odvážnosti a odhodlania skrytých spravodajských služieb štátu Izrael.

Následky okolo jeho osoby dodnes nie sú úplne uzavreté. Jeho rodina sa neúnavne usiluje o získanie jeho ostatkov pre jeho riadne pochovanie vo vlasti. Dokonca už tri roky po jeho odhalení vychádzajú na povrch správy o snahe rôznych osôb vyhládať a preniesť jeho telo späť do Izraela (Príloha C). V júly v roku 2018 sa objavila malá útecha po dlhoročnom pátraní. Operácia dlhoročného lovu Mossadu s cieľom nájsť telo Eliho Cohena, ktoré sa ani po 56 rokoch nenašlo, sa konečne ukázala aspoň z časti úspešná, keď po pátraní objavili jeho náramkové hodinky a po výročnej spomienkovej slávnosti ich vrátili jeho rodine. Súčasťou tejto operácie je mimo iné, získanie akýchkoľvek osobných vecí patriacich agentovi a práve tento nález sa dá považovať za úctyhodný.¹⁵¹

Po obdržaní hodiniiek do Izraela sa uskutočnil špeciálny výskum, ktorý jasne označil, že ide skutočne o hodinky Eliho Cohena, ktoré nosil až do dňa, keď bol zajatý.¹⁵² Tento úspech vyzdvihol aj predseda vlády Benjamin Netanjahu pri jeho predslve: „*Chválím bojovníkov Mossadu za odhodlanú a odvážnu operáciu, ktorej jediným cieľom bolo vrátiť do Izraela pamiatku od veľkého bojovníka, ktorý vo veľkej miere prispel k bezpečnosti štátu.*“¹⁵³

¹⁵⁰ All Alone Behind Enemy Lines. *Israeldefense.*

¹⁵¹ BERGMAN, R.: Israel's Secret Operation to Recover the Watch of a Legendary Spy. *Nytimes.*

¹⁵² Mossad Returns Eli Cohen's Wristwatch to Israel. *Gov.il.*

¹⁵³ Tamtiež.

14 ZÁVER

V živote osoby, ktorej dnes bez kompletne prístupných tajných archívov len ťažko s čistým svedomím vieme určiť, čo sa naozaj udialo a čo je len rokmi zväčšený mýtus je jedno isté. Fakt toho, čo Izrael získal, keď skúsil najat' Eliho Cohena, bolo oveľa viac, ako ktokoľvek čakal, a práve preto by sa práca Cohena mala v histórii špionáže hodnotiť veľmi vysoko. On predstavuje osobu, ktorá zastupuje všetkých bezmenných agentov, ktorí dali svoju krajinu na prvé miesto vo svojom rebríčku hodnôt a predstavuje to jednu z najlepších špionážnych prácí dvadsiateho storočia.

Medzičasom sa Eli Cohen začal považovať za národného hrdinu v Izraeli. Na jeho počesť je po ňom dodnes pomenovaných množstvo ulíc a štvrtí. Jeho meno je použité taktiež v mnohých inštitúciách po celej krajine, počítajúc verejné parky, knižnice, budovy, synagógy a ďalšie. Ako ďalšie existuje množstvo kníh, dokumentov, filmov, novinových článkov, ktoré sa snažia čo najpresnejšie popísať jeho hrdinské zásluhy.

Každá minca ma dve strany a žiadne z týchto úctyhodných symbolov nenahradí bolesť, ktorú najviac utrpela Nadja Cohen. Bola to práve ona, ktorá v priebehu rokov podala niekoľko žiadostí na sýrsku vládu a s ospravedlnením prosila o vydanie pozostatkov svojho zosnulého manžela. Všetky jej listy zostávali vždy bez odozvy, až v roku 2008 kancelária Háfiza al-Assada oznámila, že tým, že bol hrob mnohokrát presunutý pred strachom prípadnej snahy Izraela o jeho únos, nikto dnes presne nevie jeho presnú lokáciu.¹⁵⁴

¹⁵⁴ STAFF, T.: Widow of spy Eli Cohen casts doubts on report Russians searching for his remains. *Timesofisrael*.

Tento boj sa zdal byť stratený až do začiatku roku 2021, kedy sa objavili informácie, v ktorých je zrejmé, že Izraelská vláda sa prostredníctvom Ruska snaží o navrátenie jeho pozostatkov. Bolo to práve Rusko, ktoré má veľmi blízko ku sýrskej vláde a je spojencom Bašára al-Asada, a ktoré pomohlo Izraelu pri hľadaní pozostatkov izraelského vojaka Zacharyho Baumela, strateného v roku 1982 v prvej libanonskej vojne.¹⁵⁵

Premiér Benjamín Netanjahu v rozhovore pre i24NEWS prezradil, že skutočne v súčasnosti prebiehajú snahy o získanie pozostatkov Eliho Cohena. Skutočnosť, že toto úsilie prebieha potvrdil aj nemenovaný sýrsky zdroj z Damasku. Podľa neho sa momentálne pátra po Cohenových ostatkoch v oblasti utečeneckého palestínskeho tábora al-Jarmúk.¹⁵⁶ Či sa ale podarí po dlhých 56 rokoch zdarne priviesť Cohenové telo späť do Izraela pre jeho riadne pochovanie vo vlasti je stále otázne.

Paradoxom zostáva fakt, že i keď bol ochotný riskovať celý svoj život pre blaho vlasti, nemôžeme iba činy jednej osoby pripisovať Izraelskú výhru vo vojnách. V rôznych novinových správach sa objavujú informácie, že to bol práve Cohen, komu vďačíme za rýchlu výhru na sýrskych hraniach. Toto tvrdenie nie je pravdivé. Špióni nikdy nevyhrávajú vojny. Svojou spravodajskou činnosťou rozsiahlou mierou pomáhajú bojovať, ale výsledok boja nikdy nie je v rukách iba jednotlivca.

¹⁵⁵ STAFF, T.: Widow of spy Eli Cohen casts doubts on report Russians searching for his remains. *Timesofisrael*.

¹⁵⁶ Netanyahu to i24NEWS: Israel undertaking efforts to retrieve Eli Cohen's remains from Syria. *i24news*.

15 ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

15.1. Bibliografia

ALDOUBY, Zwy: *The Shattered Silence-The Eli Cohen Affair*. New York: Coward, McCann & Geoghegan, 1971.

BEN-HANAN, Eli: *Our Man in Damascus*. Tel Aviv: Steinmatsky, Citrus Hous, 1969.

BERGMAN, Ronen: *Rise and Kill First: The Secret History of Israel's Targeted Assassinations*. Londýn: John Murray, 2018. ISBN 978-1-4736-9471-2.

BLUMBERG, Stanley A. ; OWENS, Gwinn: *The survival factor : Israeli intelligence from World War I to the present*. New York: Putnam, 1981. ISBN 978-0399126468.

BOROVÍČKA, Václav P.: *Vyzvědači z Tel Avivu*. Praha: Svoboda, 1992. ISBN 80-205-0202-5.

BOWEN, Jeremy: *Six days : how the 1967 war shaped the Middle East*. Eastbourne: Gardners Books, 2014. ISBN 978-0743449694.

BRADLEY, M.: *The secret service handbook*. New York: Barnes & Noble Books, 2006. ISBN 978-0760784013.

ČEJKA, Marek: *Izrael a Palestina: Minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. Brno: Barrister & Principal, 2013. ISBN 978-80-87474-90-7.

GEORGE, Alan: *Syria: Neither Bread Nor Freedom*. Londýn: Zed Books, 2003. ISBN 978-1842772126.

GORDON, Thomas: *Gideon's spies : the secret history of the Mossad*. New York : Thomas Dunne, 2007. ISBN 978-0312252847.

HOSKING, Geoffrey. A.; SCHÖPFLIN, George.: *Myths and Nationhood*. Oxfordshire: Routledge, 1997. ISBN 978-0415919746.

KATZ, Samuel M.: *Soldier spies : Israeli military intelligence*. Novato, CA: Presidio Press, 1992. ISBN 978-0891413578.

KATZ, Yossi: *A voice called : stories of Jewish heroism*. New York: Gefen Publishing House, 2010. ISBN 978-9652294807.

MORRIS, Benny, BLACK, Ian: *Israel's secret wars : a history of Israel's intelligence services*. New York: Grove Press, 1992. ISBN 978-0802132864.

PESNOT, Patrick: *Great Spies of the 20th Century*. Barnsley: Pen and Sword Military, 2016. ISBN 978-1473862197.

POLMAR, Norman.: *Spy book : the encyclopedia of espionage*. Londýn: Greenhill Books, 1997. ISBN 978-0788196461.

RAVIV, Dan: *Every spy a prince : the complete history of Israel's intelligence community*. Boston: Houghton Mifflin, 1990. ISBN 978-0395471029.

REZEK, Petr: *Mýtus a slovo in Mýtus epos a logos*. Praha: Oikoymenh, 1991. ISBN 80-85241-07-2.

RICHELSON, Jeffrey T.: *A century of spies : intelligence in the twentieth century*. Oxford: Oxford University Press, 1997. ISBN 978-0195113907.

SHLAIM, Avi: *The Iron Wall: Israel and the Arab World*. Londýn: Penguin, 2014. ISBN 978-0141033228.

SILVA, Daniel: *Daniel Silva GABRIEL ALLON Novels 1 – 4*. New York: Berkley, 2011.

SIVAN, Gavriel; NEWMAN, Jaakov: *Judaismus od A do Z*, Praha: Sefer, 2004. ISBN 8090089534.

STEWART, STEVEN: *The spy masters of Israel*. New York : Ballantine Books, 1982. ISBN 978-0345299109.

15.2. Internetové zdroje

ADERET, Ofer: The Mossad's Botched Assassination Attempts on Nazi War Criminals. *HaAretz* [online]. 11.09.2017, [cit. 14.02.2021]. Dostupné z: <https://www.haaretz.com/israel-news/.premium-the-mossads-botched-assassination-attempts-on-nazi-war-criminals-1.5449633>

Al Jazeera English: Eli Cohen: Mossad Agent 88 | Al Jazeera World. In: *Youtube* [online]. 27.08.2020, [cit. 05.02.2021]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=esIMF69ISK8>

All Alone Behind Enemy Lines. *Israel Defence* [online]. 29.10.2015, [cit. 17.02.2021]. Dostupné z: <https://www.israeldefense.co.il/en/content/all-alone-behind-enemy-lines>

Alois Brunner. Jewish virtual library [online]. Nedatované, [cit. 14.02.2021]. Dostupné z: <https://www.jewishvirtuallibrary.org/alois-brunner>

BERGMANN, Ronen: Israel's Secret Operation to Recover the Watch of a Legendary Spy. *The New York Times* [online]. 05.07.2018, [cit. 23.03.2021]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2018/07/05/world/middleeast/israel-cohen-watch-spy.html>

BRITTON, Wesley: Capture, Trial, and Execution. In: *SpyWise* [online]. 2009, [cit. 18.02.2021]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20170303000031/http://spywise.net/pdfs/cohen03.pdf>

BRITTON, Wesley: The making of a Masterspy. In: *SpyWise* [online]. 2009, [cit. 18.02.2021]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20170302185430/http://spywise.net/pdfs/cohen02.pdf>

BULSHTEIN, Ariel: Eli Cohen, in first person. *Israel Hayom* [online]. 05.11.2020, [cit. 17.03.2021]. Dostupné z: <https://www.israelhayom.com/2020/05/04/eli-cohen-in-first-person/>

Eli Cohen – Ha-Ish shelanu be-Damask. *Elicohen.org* [online]. Nedatované, [cit. 19.03.2021]. Dostupné z: <http://www.elicohen.org.il/category/%D7%92%D7%9C%D7%A8%D7%99%D7%95%D7%AA/1>

Eli Cohen | Israeli Spy biography | Last Letter to his wife and children. *Military stories* [online]. 05.06.2020, [cit. 15.02.2021]. Dostupné z: <https://www.strangemilitarystories.com/2020/06/Eli-cohen-israel-spy.html>

Eli Cohen Is Arrested on Charges of Espionage. *CIE – Center for Israel Education* [online]. Nedatované, [cit. 19.02.2021]. Dostupné z: <https://israeled.org/eli-cohen-arrested-charges-espionage/>

Eli Cohen: Israeli spy. *People Pill* [online]. Nedatované, [cit. 21.02.2021]. Dostupné z: <https://peoplepill.com/people/eli-cohen-3>

Eli Cohen: Lochem 566 [film]. Réžia KAN – Israeli Public Broadcasting. Izrael, 2020.

Elijahu Cohen: Sipur chayav. *Izkor* [online]. Nedatované, [cit. 03.03.2021]. Dostupné z: https://www.izkor.gov.il/%D7%90%D7%9C%D7%99%D7%94%D7%95%20%D7%90%D7%9C%D7%99%20%D7%9B%D7%94%D7%9F/en_710641b305f5af9114d6b84366f33657

FEDEL, Hillel: Voice of Long-Hanged Spy Heard. *Arutz Sheva* [online]. 30.05.2010, [cit. 19.02.2021]. Dostupné z: <https://www.israelnationalnews.com/News/News.aspx/137764>

FROHN, Axel; WIEGREFE, Klaus: Nazi Criminal Rademacher Spied for West Germany. *Der Spiegel* [online]. 11.10.2011, [cit. 11.02.2021]. Dostupné z: <https://www.spiegel.de/international/europe/cia-wiretap->

[records-reveal-link-nazi-criminal-rademacher-spied-for-west-germany-a-790937.html](https://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-5015601,00.html)

HAAS, Saar: List exposed: The Nazis who got away from the Mossad. *Ynetnews* [online], 15.09.2017, [cit. 09.02.2021]. Dostupné z: <https://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-5015601,00.html>

Ha-slichut šel Eli Cohen. *Elicohen-museum* [online]. Nedatované, [cit. 26.03.2021]. Dostupné z: <http://www.elicohen-museum.co.il/category/%D7%90%D7%9C%D7%99-%D7%9B%D7%94%D7%9F>

HOCKSTADER, Lee: Could a Dead Israeli Spy Influence the Talks?. *Washington post* [online]. 04.01.2000, [cit. 17.02.2021]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/wp-srv/WPcap/2000-01/04/034r-010400-idx.html>

Israel recovers hanged spy Eli Cohen's watch from Syria. *BBC News* 06.07.2018, [cit. 24.02.2021]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-44736802>

LAWRENCE, Joffe: Amin al-Hafez obituary – Leader of Syria's first Ba'athist regime [online]. 16.02.2010, [cit. 14.02.2021]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/theguardian/2010/feb/16/syria>

Mossad Returns Eli Cohen's Wristwatch to Israel. *e-Government Unit* [online]. 05.07.2018, [cit. 21.03.2021]. Dostupné z: https://www.gov.il/en/departments/news/spoke_elicohen050718

Mystery of the Warrior 88 – an investigative film of the island that reveals details of the arrest and execution of the most famous spies of Israel. *EG24.news* [online]. 12.04.2020, [cit. 19.02.2021]. Dostupné z: <https://www.eg24.news/2020/04/mystery-of-the-warrior-88-an-investigative-film-of-the-island-that-reveals-details-of-the-arrest-and-execution-of-the-most-famous-spies-of-israel.html>

Nazi war criminal Alois Brunner 'died in Syria'. *BBC News* [online]. 01.12.2014, [cit. 12.02.2021]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-30275358>

Netanyahu to i24NEWS: Israel undertaking efforts to retrieve Eli Cohen's remains from Syria. *i24News* [online]. 09.03.2021, [cit. 28.03.2021]. Dostupné z: <https://www.i24news.tv/en/news/israel/1615314895-netanyahu-to-i24news-israel-undertaking-efforts-to-retrieve-eli-cohen-s-remains-from-syria>

PERLMUTTER, Amos: From Obscurity to Rule: The Syrian Army and the Ba'th Party. *The Western Political Quarterly* [online]. 1969, Vol. 22, No. 4, [cit. 27.02.2021]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/447038>

President Amin al-Hafez, in military uniform, in 1964. *Syrian history* [online]. Nedatované, [cit. 15.01.2021]. Dostupné z: <http://www.syrianhistory.com/en/photos/1155>

Rademacher Franz. In: *YadVashem* [online]. Jeruzalém: Shoah Resource Center – The International School for Holocaust Studies, nedatované, [cit. 08.02.2021]. Dostupné z: https://www.yadvashem.org/odot_pdf/Microsoft%20Word%20-%20205762.pdf

ROSENTHAL E.; SABEL, R.: Water and Diplomacy in the Jordan River Basin. *Israel Journal of Foreign Affairs* [online]. 29.07.2015, Vol. 3, No. 2, s. 95 – 115, [cit. 04.03.2021]. Dostupné z: <https://www.internationalwaterlaw.org/bibliography/articles/general/Rosenthal+Sabel.pdf>

SEGEV, Tom: The abduction that never was. *HaAretz* [online]. 10.08.2012, [cit. 11.02.2021]. Dostupné z: <https://www.haaretz.com/unfounded-basterds-1.5281397?v=1613670228321>

SHEMESH, Moshe: Prelude to the Six-Day War: The Arab-Israeli Struggle over Water Resources. *Israel Studies* [online]. 2004, Vol. 9, No. 3, [cit. 02.03.2021]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/30245638>

SPIEGEL Politik. Der chef trägt niemals ein jackett. *Der Spiegel* [online]. Nedatované, [cit. 14.02.2021]. Dostupné z: <https://www.spiegel.de/politik/der-chef-traegt-niemals-ein-jackett-a-3bf6af0c-0002-0001-0000-000046211737?context=issue>

STAFF, Toi: Widow of spy Eli Cohen casts doubts on report Russians searching for his remains. *The times of Israel* [online]. 01.03.2021, [cit. 27.03.2021]. Dostupné z: <https://www.timesofisrael.com/widow-of-spy-eli-cohen-casts-doubts-on-report-russians-searching-for-his-remains/>

The Spy [film]. Réžia Raff GIDEON. USA, 2019.

The story of Eli Cohen. *The Jewish Agency For Israel* [online]. 30.08.2005, [cit. 16.03.2021]. Dostupné z: <http://archive.jewishagency.org/secret-service/content/25321>

16 RESUMÉ

The aim of this bachelor thesis is to explain the many myths that have developed over the years on the person of Eli Cohen and make every effort to refute them critically and explain the true circumstances of each myth.

The first chapter begins with a description of the word "myth" and its brief history, function and use in modern times. In the second chapter, we delve into the description of Eli Cohen's life, primarily at the time of his life in Egypt and his emigration to Israel. This chapter also describes his first steps in Israeli intelligence, which led to the operation under the code name "Susannah", which ended in fiasco and is still referred to as the Lavon affair. The following chapters deal with individual myths, which over time have often appeared in every book and in many articles on the Internet. The last part of the thesis deals with the consequences of his discovery by Syrian counterintelligence.

17 PRÍLOHY

סודי ביותר		
מסמך	מספר	566
מברק וכו"ם		
מספר הקבוצה	תאריך ושעת חבור	GIORA
33	21.3.62	
<p>SITUATION NORMALE DANS TOUS LES CAMPS SEP AUCUN MOUVEMENT VERS LE SUD SEP MON SOIXANTE TREIZE IL SAGIT DE NOS CHARS ABANDONNES SEP CE MATIN QUATRE MIGS SURVOLENT DAMAS A PLUSIEURS REPRISES SEP</p> <p style="text-align: center;"> </p>		
מקלט ע"י	הערה	תאריך הקליטה
MAUM		21,3,62
סיענה ע"י	סודי ביותר	שעת הקליטה
א		1300
		סימס (1/100)

Príloha A

Ukážka správ, ktoré Eli Cohen odosielať späť do Izraela pomocou rádiových prenosov.

- I. Situácia normálna na všetkých táboroch.
- II. Žiadny pohyb na juh.
- III. 73 opustených tankov.
- IV. Toto ráno – 40 MiG prevoz do Damasku – na viac krát.

Eli Cohen, Nedatováno. In: *elicohen.org.il* [online]. [Cit. 03.04.2021]. Dostupné z:
<http://www.elicohen.org.il/category/%D7%92%D7%9C%D7%A8%D7%99%D7%95%D7%AA/5>

إني ندمتي ناديا وأهل الأندلس
 أكتب لكم هذه الكلمات الأندلسية وأوصيكم بأهـ تكونوا على صلة
 دائمة مع بعضكم . وأرجوكم يا ناديا أنه تسامحوا واهـ
 نسيتم بفتك وبالذولاد وتماني عليهم وتنفذهم تلقيفا
 كامل وألا تسمي نفسك أو تسميهم به شيء ويكون
 من صفة دائمة مع أهل . ويملك الشراجه به
 عيسى بنى لسمي الأولد به أب . وله
 النسبة الكاملة في ذلك . وأرجوكم ألا تسمي
 وتلك في البقار من شيء حتى بل تسمي في
 المستقبل دائما . وهذه أمه قبلة من حوصلا
 أرجوكم إنيك وأب صوي رابرين وشاير .
 وأب جميع العائلة . خاصة الوالدة وأوديت
 وعائلتها - رويين وعائلته . وعمرها وعائلته . رباح
 وعائلته . رصويه وعائلته . والعزبة وعائلته
 وهي بيرو . ولانسي جميع ما لتلك الأندلسية
 ابني ~~الذي~~ اليوم آمنه لاس واشوان . ولانسي
 الصلوات على روي والدهي وهي روي .
 والجميع جميعا أهل القبلة الأندلسية والسلام
 إني كوهيه
 ١٩٦٥ / ٥ / ١٨

Príloha B

Posledný dopis Eli Cohena venovaný svojej manželke Nadji Cohen, ktorý bol napísaný v arabčine.

Mojej drahej manželke Nadji, a mojim drahým rodičom,

Píšem Vám tieto posledné slová, pár minút pred mojím koncom, kde som Vás chcel požiadať, aby ste vždy medzi sebou udržiavali dobré vzťahy.

Žiadam ťa, drahá Nadja, aby si mi odpustila a postarala sa o seba, a taktiež o naše deti.

Dôkladne sa o nich postaraj, vychovávaj ich, umožni im úplné vzdelanie, o nič ich nepripravuj.

Prosím, buď vždy v úzkom vzťahu s mojimi drahými rodičmi.

Môžeš sa znovu vydať aby si deti nepripravila o otca. Máš na to úplnú slobodu. Prosím ťa, moja drahá Nadja, aby si nestránila čas plačom nad tým, čo už prešlo.

Sústred' sa na seba a teš sa na lepšiu budúcnosť!

Posielam moje posledné bozky tebe a deťom: Sofie, Irit, Šajovi, tiež celej mojej rodine, najmä mojej matke, sestre Odette a jej rodine, Mauriceovi a jeho rodine, Ezrovi a jeho rodine, Sáre a jej rodine, Zionovi a jeho rodine, Efrayimu a jeho rodine a na koniec Abrahámovi.

Nezabudni tiež na svoju drahú rodinu, pozdravuj ich.

Nezabudni sa modliť za dušu môjho otca a za tú moju.

Prijmi všetky moje posledné bozky a požehnania.

Eli Cohen 15/5/1965

27.09.1968 "מצרים"



דיפלומט ו-3 צרפתים חשודים בנסיון לגנוב גופתו של אלי כהן בדמשק

שלטונות דמשק עצרו בימים האחרונים דיפלומט צר-
פתי ושלושה אזרחים צרפתיים שנחשדו בנסיון לגנוב את
גופתו של אלי כהן היידי.

העתון הלבנוני "כל שיא" המוסר על כך מציין, כי
ארבעת האזרחים הצרפתיים הגיעו לדמשק מבירות וביקשו
לשהות מספר ימים בבירה הסורית. הם שכרו נהג מונית
ותוך שיחה עמו הזכירו את פרשת אלי כהן. הנהג הסיע
את נוסעיו מיד לתחנת המשטרה הקרובה ושם נמסרו לידי
שרות הבטחון אשר חקר אותם וביקש לדעת את מטרת
רק לאחר התערבותה של ממשלת צרפת שחררו גם שלושת
האזרחים הצרפתיים האחרים.

המעניין בפרשה שעל אף היחסים הנוכחיים בין ישראל
לצרפת, מאמין עדיין העתון הלבנוני כי האזרחים הצר-
פתיים אכן ביקשו "לגנוב" את גופתו של אלי כהן היידי
ועל כן הוא מותח בקורת על החלטתה של ממשלת סוריה
לשחרר את הדיפלומט ושלושת האזרחים הצרפתיים האח-
רים ממעצרם.

Príloha C

Damaské úrady v posledných dňoch zatkli francúzskeho diplomata a troch francúzskych hostiteľov, ktorí boli zadržaní v snahe ukradnúť telo Eliho Cohena.

Libanonské noviny "Kulli šaj" informovali, že štyria francúzski hostia prišli do Damasku z Bejrútu a chceli si na niekoľko dní zaplávať v sýrskom hlavnom meste. Najali si taxikára a v rozhovore s ním sa zoznámili s aférou Eliho Cohena. Vodič okamžite odviezol svojich cestujúcich na najbližšiu policajnú stanicu, kde boli vydaní bezpečnostnej službe, ktorá ich vypočúvala.

Zaujímavé je, že v prípade súčasných izraelsko-francúzskych vzťahov sa libanonskej noviny stále domnievajú, že francúzski hostia sa snažili "ukradnúť" telo Eliho Cohena. A za to kritizuje rozhodnutie sýrskej vlády o prepustení diplomata a ďalších troch francúzskych hostí zo zadržania.

Nedatované. Diplomat 1 – 3 Carfatim chašudim ba-nisajon lignov gufato šel Eli Cohen be-Damesek [foto]. In: *elicohen.org.il* [online]. [Cit. 06.04.2021]. Dostupné z:

<http://www.elicohen.org.il/category/%D7%92%D7%9C%D7%A8%D7%99%D7%95%D7%AA/10>